

KPANBARA **labaar munlee**

Ki jiin 2 Kpanbar gbouŋ na po

Gbouŋ na beerit Israel naan yent nan Juda naan yent poe, ki tan tuu yoo nba ki Yennu te ki bi datai kɔn nyann yent ŋanlee maŋ, ki soor li niib ki yaat saan namm tinganii ni, kimaan bi din yoo jiantir yenbise, ki ki waa Yennu kuukoo. Kpanbara sinsinn gbouŋ nan kpanbara gbouŋ ŋanlee din tee gboun-yemmire, ki bi tan bokit ki li tee gbant ŋanlee. Baatusir ni, bi yi gbouŋ maŋe 2 Kiŋs.

Ki jiin Elaija nan kpanbar Ahasia po

¹ Israel kpanbar Ahab kuun poor poe ki Moab teeb yê Israel teeb jiantu.

² Israel kpanbar Ahasia din nyii u ŋaak paak, Samaria doo ni, ki tan baa ki la daŋ bonchiann, ki din tun siab a bin saan la Baal-sebub, wunba tee Filistia teeb doo Ekronn yenbik na, a ki laan u saa la laafiawa-a? ³ Ŋaan ki Yennu malaka pak Elaija, wunba tee Yennu sokinii ki nyii Tisbe na, a wun chet kpanbar Ahasia toonii na ki boib a, “Bee ki i saa a yin la Baal-sebub, wunba tee Ekronn yenbik na? I dukii a Yennu kaa Israel tij na nie-e? ⁴ Ii pak kpanbar na a Yennu yet a, ‘A kan la laafia a daŋ na ni. A saa kpowa.’ ”

Ki Elaija tun nan Yennu nba wannɔ biaginba na. ⁵ Ki toonii na ŋmat kpanbar na boor, ki kpanbar na boib a, “Bee ki i ŋmat jeni?”

⁶ Ki bi jiin a, “Jasɔɔ nna chetit ki yetit a ti jen ki tan paka nan Yennu piak ki teena a, ‘Bee ki a tun toonii a bin saan ki la Baal-sebub nba tee Ekronn doo yenbik na? A dukii nan Yennu kaa Israel tij na nie-e? A kan la laafia a daŋ na ni. A saa kpowa.’ ”

⁷ Ki kpanbar na boib a, “Jɔɔ maŋ ninnaunɔ tee nlee?”

⁸ Ki bi jiin a, “U bo lia bonkobit gbant liatfoouko, ki bia boob bonkobuk gbann.”

Ki kpanbar na yet a, “Li tee Elaija-e.”

⁹ U din tun tɔɔndaanɔ nan u jab piingmu, a bin saan ki jen nan Elaija. Ki tɔɔndaanɔ na saan la Elaija, ki u kar jɔkunkonn paak. Ki u yet Elaija a, “Yennu niro, kpanbar na yeena a fan sik.”

¹⁰ Ki Elaija jiin a, “Mi-i tee Yennu niro, muu n nyi sanpaapo ki sik tan di fin nan a jab na.” Li yoo na ki muu nyii sanpaapo ki sik tan dii tɔɔndaanɔ na nan u jab na.

¹¹ Ki kpanbar na bia tun tɔɔndaanlɔɔ nan u jab piingmu, ki bi doo ki saa yet Elaija a, “Yennu niro, kpanbar na yeena a fan sik motana.”

¹² Ki Elaija jiin a, “Mi-i tee Yennu niro, muu n nyi sanpaapo ki sik ki tan di fin nan a jab na.” Li yoo na ki Yennu te muu nyii sanpaapo ki sik tan dii tɔɔndaanɔ na nan u jab na.

¹³ Ki kpanbar na bia ŋamm tun tɔɔndaanɔ nan u jab piingmu. Ki tɔɔndaanɔ na doo jɔkunkonn na paak, ki saa gbaan duna paak

Elaija tɔɔnn, ŋaan fabin nan Elaija a, “Yennu niro, ii mɔk ninbatinu min nan n jab na paak. A tinn ti manfoa. ¹⁴ Muu nyii sanpaapo ki dii tɔɔndamm banlee nan bi jab nawa, ŋaan yabit kii mɔk ninbatinu nanin.”

¹⁵ Ki Yennu malaka na pak Elaija a, “Fin nan ŋɔɔ-ii siik. A daa tiin jaŋmaani.” Ki Elaija nan tɔɔndaano na tɔk ki sik kpanbar na boor. ¹⁶ Ki Elaija saa yet kpanbar na a, “Yennu nba piaka linbae na, ‘Faa tun toonii a bin saan la Baal-sebub nba tee Ekronn doo yenbik na, ki li tee nan Yennu kaa Israel tiŋ ni ki a bo saa lau na, a kan la laafia. A saa kpowa.’ ”

¹⁷ Kpanbar Ahasia din kpo nan bianjinba ki Yennu te Elaija pak nae. Ahasia din ki mɔk bonjak, li paak, ki u ninja Joram gaar u naan. Li din tee Juda kpanbar Jehosafat bija Jehoram naan bina ŋanlee nie.

¹⁸ Linba kur ki kpanbar Ahasia din tun pukin, li sob Israel kpanbara barkperii gbant ni.

2

Bianjinba ki Yennu jii Elaija ki doo nana yendouŋ ni

¹ Yoo din baar nan Yennu n jii Elaija sa-japerinn ni ki donno yendouŋ ni. Elaija nan Elaisa din saa Gilgal, ² ki Elaija saa yet Elaisa a, “Ii bee nna; Yennu wannin a man saan Betel.”

Ŋaan ki Elaisa jiin a, “Fin nan Yennu nba be na sann ni, n kan nyika.” Ki bi tɔk saan Betel.

³ Ki Yennu sokiniinba nba be Betel na baar Elaisa boor ki boio a, “A mi nan Yennu saa jii a chanbaa ki yaat nanao dinna-a?”

Ki Elaisa jiin a, “Nn, n mi, naan i daa te ki ti piak li po.”

⁴ Ki Elaija yet Elaisa a, “Ii be nna. Yennu wannin a n saan Jeriko.”

Naan ki Elaisa jiin a, “Fin nan Yennu nba be na sann ni, n kan nyika.” Ki bi tok saan Jeriko.

⁵ Ki Yennu sokiniinba nba be leŋ na boio a, “A mi nan Yennu saa jii a chanbaa ki yaat nanao dinna-a?”

Ki Elaisa jiin a, “Nn, n mi, naan i daa te ki ti piak li po.”

⁶ Ki Elaija yet Elaisa a, “Ii be nna. Yennu wannin a man saan Joodann mokir boor.”

Naan ki Elaisa jiin a, “Fin nan Yennu nba be na sann ni, n kan nyika.” Ki bi tok saan.

⁷ Ki Yennu sokiniinba na piingmu weib ki saan Joodann mokir boor. Ki Elaija nan Elaisa saan set kpian mokir na, naan ki sokiniinba na see ki fok namm waama. ⁸ Ki Elaija liat u liatfoouk ki pobinir, naan jiir ki faa nyun na, ki nyun na bokit, ki nsoo nan Elaisa somm tinkooŋ paak ki poot. ⁹ Leŋe ki Elaija pak Elaisa a, “Wantin faa loon man tun linba ki turawa, ki Yennu n jiin ki yaat nanin.”

Ki Elaisa jiin a, “Naant ki man gaar a yiikoo na bokitu taar munlee, linba saa te ki n teen a gaarto.”

¹⁰ Ki Elaija jiin a, “Linba ki a boi li po na turu paar, naan li-i tee ki a lan yoo nba ki Yennu jiin ki yaatir nanin a boor na, a saa gaarira; naan fi-i kii lan, a kan gaariri.”

¹¹ Ki bi piak ŋaan saa; ki li taakpaak ni, ki taantorit nba ki muu di, nan taanii nba ki muu di na daarir na baar bi sinsuuk ni, ki sajaperinn jii Elaija ki doo nano yendouŋ ni. ¹² Ki Elaisa lar, ki yikin, ki pak tur Elaija a, “N baa, n baa, Israel teeb fat-tojaann, a saana.” U ji din ki mi la Elaija.

Elaisa par din biir, ki u pat u liatfoouk na chena ŋanlee. ¹³ Li poorpo ki u tokir Elaija liatfoouk nba baa na, ki ŋmat set Joodann mokir boor, ¹⁴ ki jii Elaija liatfoouk na ki faa nyun na, ŋaan yet a, “Elaija Yomdaano Yennu na be lia?” ŋaan ŋamm faa nyun na, ki li bokit, ki u somm ki poot. ¹⁵ Ki Yennu sokiniinba piingmu nba nyii Jeriko na lau, ki yet a, “Elaija yiikoo na be Elaisa paak,” ki saan a bin cheto, ki baa fabin tiŋ ni, u toonn, ¹⁶ ki yet a, “Ti tee piingmue nna na, ki tee pandamm. Ŋaant ti saan ki lon a chanbaa. Li ki gar Yennu Seeke jiiu ki yaat nano ki saa nyiko kunkonn nba fok na paak, koo baasiok ni.”

Ki Elaisa jiin a, “Aaii, i daa saa.”

¹⁷ Ŋaan ki bi nunii mon nan waa tan tat chabib ki bi saan. Sokiniinba piingmu na din saa lon Elaija, gaŋ nan diitu po, ki saa jaŋ daa ŋantaa, ŋaan bi din ki lau. ¹⁸ Li poorpo ki bi jen Elaisa nba be Jeriko ki guub na boor. Ki u yetib a, “N daan ki paki nan i daa saa-a?”

Ki jiin Elaisa bakitnaun toona po

¹⁹ Ki Jeriko jasiab saan Elaisa boor ki saa yeto a, “Chanbaa, a poŋ mi doo na tee doo nba fane, ŋaan li nyun na ki ŋani, li te bona ki poti.”

²⁰ Ki Elaisa yetib a, “Teent yaarin senpaan ni ki baar nann ki tan turin.” Ki bi baar nann turo. ²¹ Ki u saan nyuntonn boor, ki lu yaarin na nyun na ni, ŋaan yet a, “Linba nae ki Yennu piak a, ‘N teen nyun na kasii, ki li ji kan kpi kuun, koo ki biir poa.’ ” ²² Ki nyun na din yoo tee nyunŋanin nan Elaisa nba yet a li sii tee na.

²³ Elaisa din nyii Jeriko ki saa Betel, ki bonjasai nyii dosau ni ki cheto sonu paak, ki laau ki yeen a, “Yukokiruk na, nyimin nna.”

²⁴ Ki Elaisa ŋmant ki gotib, ŋaan jii Yennu sann ki mo motont, ki naamunaant banlee nyii tiinii ni, ki pat pat bonjai na piinna nan banlee.

²⁵ Ki Elaisa ji saan Kamel kunkonn paak, ki li poorpo ki u ŋmat saan Samaria.

3

Biaŋinba ki Israel jab nan Moab jab faa tob

¹ Juda kpanbar Jehosafat naan bina piik nan ŋanniin nie, ki Ahab bija Joram dii Israel naan, ki kar Samaria bina piik nan ŋanlee. ² U din tun biit ki tur Yennu, ŋaan u din ki mantik tee nibiiuk nan u baa, koo u naa Jesebel na; u din bet Baal tingbann nba ki u baa din maa ki jiantir nawa. ³ ŋaan u din tee nan Nebat bija kpanbar Jeroboam nba din gar ki u wei nae, ki koon Israel teeb biit ni, ki poŋ ki sak wun nyik u toonbiiti.

⁴ Moab kpanbar Mesa din joon pei, ki binn kur u din tuu pa pegana tusaa kobik, nan pei tusaa kobik kobit, ki teen Israel teeb kpanbar, ki li tee u pann. ⁵ ŋaan Israel kpanbar Ahab

nba kpo yoo nba, Mesa ji din mək moyêtuko nan Israel teeb. ⁶ Ki kpanbar Joram nyii Samaria ki taan u kunkonkonna yama. ⁷ U din tur Juda kpanbar Jehosafat mɔb a, “Moab teeb kpanbar yêt n mɔba, a kan sommin ki man faau tobi-i?”

Ki kpanbar Jehosafat jiin a, “Nn, n saa saka. N be a nuu ni, ki n jab nan n taanii kur bia be a nuu ni. ⁸ Ti saa tɔkin nlee ki woribi?”

Ki Joram jiin a, “Ti saa tɔkin sɔnfoouk nae, ki gar Edom kunkoouk paak.”

⁹ Ki kpanbar Joram nan Juda nan Edom kpanbara nyii tɔkin sɔnu. Baa somm daa ŋanlore na ki bi nyun gbenn, ki nan nyun tiintika kaa ki jab na saa nyu, koo ki bi bonkobit saa nyu.

¹⁰ Ki Israel kpanbar na yet nan kunkɔpaarir a, “Bee na? Yennu nyinn timm kpanbara bantaa na a wun tan jiit ki teent Moab jab nuu nie-e?”

¹¹ Ki kpanbar Jehosafat boi a, “Yennu sɔkinii be nna ki ti saa lau ki wun pak nan Yennu turiti-i?”

Ki kpanbar Joram kunkonkonna saakɔ jiin a, “Safat bija Elaisa be nna. U din tee Elaija sommtɔe.”

¹² Ki kpanbar Jehosafat gat a, “U tee Yennu sɔkiniie nan mɔnii.” Ŋanne ki kpanbara bantaa na saan Elaisa boor.

¹³ Ki Elaisa yet Israel kpanbar na a, “Bee paake ki n saa sommani? Ii saa ki pak nan yenbis sɔkiniinba nba ki a baa nan a naa din piak namm na.”

Ki Joram jiin a, “Aaii, Yennu jii timm kpanbara bantaa na ki teent Moab teeb kpanbar nuu niwa.”

14 Ki Elaisa jiin a, “Manfoor Yennu nba ki n jiantiro na sann ni, n por nan mi-i bonni kii teen a loo Juda kpanbar Jehosafat baakir, n bo kii mok siar ki saa tun tura. 15 Yiint bafaaro ki turin.”

Ki bafaaro na nba faa biok yoo nba, ki Yennu yiikoo sik Elaisa paak, 16 ki u yet a, “Yennu nba pak linbae na; ‘Lukit bunbuna baauk na kur po. 17 Yaa lek kan la saak koo wouŋ na, ŋaan baauk na saa gbee nan nyume, ki yimm nan i bonkobit sii mok nyun bonchiann ki nyu.’ ” 18 Ki Elaisa bia yet a, “Ŋaan linba na tee bonbike ki Yennu saa tun, u bia saa turi nyannu Moab jab boor. 19 I saa nyann bi digbanŋana nba tee digbanpaara na, ki choo bi tilontii, ki saa jit bi nyuntona, ki bia gbeen bi tinŋaŋ na tana ki biirir.”

20 Laa fant sanyaleeuk, ki jaŋ nan yoo nba ki bi tuu mann sanyiok ni maruŋ na, ki nyun pubir ki nyii Edom po ki baar piin tiŋ na.

21 Moab jab nba gbat nan kpanbara bantaa na baar a bin lekib na, ki bi jab nba saa fit dia jatiat kur, laa nyii nikpera ki saan tuu nipaaun, bi din nyinnibe ki bi saan be kpaar paak. 22 Laa fant sanyiok ki bi fiir, ki yonnu nyikint nyun na paak, ki li mon ki naan son. 23 Ki bi pak nan kunkopaara a, “Li tee some. Kpanbara bantaa na kunkonkonnae sii kon ki kpaii bi leeb. Ii ŋaan ti saan ki saa jii bona nba be bi kaan ni na.”

24 Ŋaan baa baar kaan na ni yoo nba, ki Israel jab na worib ki ber jiimm. Israel jab na din waa Moab jab na ki kpib, 25 ki biir bi doi. Israel jab na-i gar kpaab nba mok koorin ni, soo

kur tuu jii tanne ki lu leŋ, nan tiŋ na nba tan saa gbee nan tana; bi bia din biir bi nyuntona nan bi tilontiiwa. Ki li joontik digbansaakar nba tee Kir Heres nae tan biar, ki tanluur-teeb na bia gob ki worir.

²⁶ Ki Moab kpanbar na nba bann nan u kan nyann na, ki u jii jab kobii ŋanlore nba kɔn nan takoobii, a wun yabir gar u datai na sinsuuk ni ki chiar, ŋaan u din ki fiti. ²⁷ Ki u jii u bijakper, wunba tan saa gaar naan, ki kpiiu ki mann maruŋ doo na jooŋjouk paak ki tur Moab teeb yenbik. Jaŋmaanii din soor Israel jab na, ki bi nyii doo na ni ki ŋmat kun bi tiɔŋ doo ni.

4

Biaŋinba ki Elaisa somm pakɔtalas daano

¹ Ki Yennu sɔkiniinba na yeno pakɔɔk nyi saan Elaisa boor ki yetɔ a, “Chanbaa, n sɔrɔ kpowa. Barmɔnii, u tuu tee wunba waa Yennue, ŋaan tuu dia jasɔɔ pann, ki jɔɔ na baar a wun soor n bonjai banlee ki teemm daaba, pann na paak.”

² Ki Elaisa boio a, “A loon man tun nlee ki turani? A mɔk bee ŋaak ni?”

Ki u jiin a, “N ki mɔk siar ki pukin olif tiinii kpan ki li be kpasɔbik ni.”

³ Ki Elaisa beto a, “Saant a leeb boor ki kpent kpasɔkoona ki lii yaba. ⁴ Li poorpo fin nan a bonjai na n kɔɔ diiuk ni ki loon tammɔb, ŋaan kii liakit kpan na kpasɔa maŋ ni. Soor nba tuu gbee, yin jii ki bakin kpiŋ.”

⁵ Ki poo na nan u bonjai na kɔɔ diiuk ni ki loon tammɔb, ŋaan jii kpasɔbik nba be nan olif

tiinii kpan na, ki u kpaan kpan na ki liakit soa na ni, ki u waas na jikit sokoona na ki teeno. ⁶ Baa gbeen soa na kur, ki u boi ki laan solia bee. Ki u bonjai na yeno yet a, “Li kuri na.” Ki olif tiinii kpan na ji nyik nyinu. ⁷ Ki poo na nmat Yennu sokinii Elaisa boor, ki u yeto a, “Koin olif tiinii kpan man ki pa a pana kur, njan likirii bia saa tenn ki yaba, ki fin nan a bonjai na sii di.”

Bianinba ki Elaisa somm Sunem poo

⁸ Dasiar ki Elaisa saan Sunem, siaminba ki pookpaatir nna be. Ki poo na gaar Elaisa saauj, ki wuu jikii baar Sunem yoo nba kur, u tuu di, poo na njaake. ⁹ Ki poo na tan pak u sozo a, “N dukin joo nba yoo baat nna na tee Yennu nirwe. ¹⁰ Njaant ki ti maa dibik ti njaak yur paak,* ki koon doonu nan kok nan teebul nan fitir lej, ki yoo nba kur ki u tuu baar, wun door lej.”

¹¹ Dasiar ki Elaisa jen Sunem ki koo u diuk ni a wun foi. ¹² U din tun u toontunno Gehasi a wun saan yiin poo na. Waa baar yoo nba ¹³ ki Elaisa pak Gehasi a, “Boimo ki laan n tun bia ki turo, kimaan waa di wahala nba ki tuun taa loon linba na paak. Li ki gar u loon man saan kpanbar boor, koo lanjimanba saakoo boor, ki saa pak mabonansiar ki jiin u po.”

Ki poo na jiin a, “N be n niib boore ki laat linba kur ki n loon.”

¹⁴ Ki Elaisa boi Gehasi a, “N saa tun bee ki turo yenni?”

* **4:10** 4.10 Bi nei yura paak, bi din tuu sere.

Ki Gehasi jiin a, “Ton, u yen ki mok bonjaki, ki u soro bia kpeta.”

¹⁵ Ki Elaisa yet a, “Pakimo ki wun baar nna.” Ki u baar ki tan set tammob boor. ¹⁶ Ki Elaisa pako a, “Binn po, nna yoo, a sii dia bonjak a nuu ni.”

Ki u jiin a, “Chanbaa, daa fa ki teenin. A tee Yennu niroe.”

¹⁷ Nan Elaisa nba yet na, binn po li yoo nba baar, ki u mar bonjak.

¹⁸ Laa teen bina njanjaa nna ki dijaan-yoo, bik na tan saan u baa boor kpaab ni, sanyiok ni, ki soo ki u baa nan dijaanteeb be. ¹⁹ U din tan yikin ki yiin u baa a, “N yur yiare, n yur yiare.”

¶anne ki u baa yet toontunna na yeno a, “Jiin bik na ki kun turu u naa.” ²⁰ Ki u kun nanao ki saa turu u naa, ki u naa diau pana paak, ki saa tuu yonsuuk ni, ki bik na kpo. ²¹ Ki u jiu ki doo nanao Elaisa diiuk na ni, ki saa biro doonu paak, njan nmat nyii ki loon tammob. ²² Li poorpo ki u yiin u soro ki pako a, “A te ki a toontunna na yeno n baar nan boŋ nna. N loon man saan Yennu sokinii Elaisa boore. N saa jen motana.”

²³ Ki u soro boio a, “Bee teen ki a loon fan saan dinna? Li ki tee foon daar, li bia ki tee njanpaan jaamm daari.”

Ki u jiin a, “Daa te ki li daamiia.” ²⁴ ¶anne ki poo na te ki bi lor bonkokit, ki u yet toontunna na a wun te boŋ na-ii saa yian yian, ki daa diŋit, li-i kii tee ki u tan wannoo nna-i kaa. ²⁵ Ki u yaat saan Kamel kunkonn paak, siaminba ki Elaisa be na.

Waa daa be banfokira na ki Elaisa lau, ki yet u toontunno Gehasi a, “Gotir, Sunem poo nae baat na. ²⁶ Kakitir ki cheto, ki laan bont kur nan ki tur nsoo nan u soro nan u bija-a.”

Ki u bet Gehasi a bont kur nan, ²⁷ naan waa baar Elaisa boor, ki u gbaan Elaisa toonn ki soor Elaisa taa. Ki Gehasi yaa wun tuto, naan ki Elaisa pak Gehasi a, “Nyikimo. A ki la nan u be yanyetuk nba yab nie-e? Naan Yennu ki pakin siar ki jiin li po.”

²⁸ Ki poo na yet Elaisa a, “Chanbaa, n din boia bonjak po-o? N din ki paka nan a daa fiint n dindanni-i?”

²⁹ Ki Elaisa nmat Gehasi paak ki yeto a, “Kakitir. Jiin n patu kii saa. A daa see sonu ni ki foont wunba kur ki a chet, ki wunba chet ki foonta, a daa biir yoo ki gaan u foontii. Ii saa ki saa koo naak na ni, ki donn n patu na kii goon bik na paak.”

³⁰ Ki poo na yet Elaisa a, “N por fin nan Yennu nba be na sann ni nan n kan nyika.” Naan ki bi banlee soor sonu ki nmat. ³¹ Ki Gehasi gar ki saa goon Elaisa patu na, bik na paak. Naan siar din ki damm, koo nyinsiar din kaa ki jiin manfor po. Ki u nmat took Elaisa ki yeto a, “Bik na ki fiiri.”

³² Elaisa nba baar yoo nba, ki u koo siaminba ki bik na doo kpeent na, u kuukoo, ki la ki bik na doo doonu paak kpeent. ³³ Ki u loon gann naan miar Yennu. ³⁴ Li poorpo ki u fabin bik na paak, ki u mob nan u ninbina nan nii took nan bik na mob nan ninbina nan nii. Waa door naan tant bik na paak yoo nba, ki bik na gbanant

piin ki toŋit. ³⁵ Ki Elaisa fiir ki somm somm diiuk na ni, ŋaan ŋmat ki yaan tant u moŋ bik na paak. Ki bik na chisin taar munlore, ŋaan munt. ³⁶ Ki Elaisa yiin Gehasi a wun yiin bik na naa. Waa koo yoo nba ki Elaisa yeto a, “A bijae na.” ³⁷ Ki poo na baa fabin tiŋ ni, Elaisa toonn. Li poorpo ki u jii bik na ki nyii.

Ki jiin bakitnauf nyina ŋanlee po

³⁸ Kon din baa tiŋ na kur po binsiar, ki Elaisa ŋmat saan Gilgal. Waa want Yennu sokiniinba Yennu maan yoo nba, ki u pak u toontunno a wun yakin bob-gbenjir muu paak, ki ŋaa kpint ki turib. ³⁹ Ki bi yeno saan muuk ni a wun jii kpinaat, ki saa la tunpori, ki poor bonchiann ki kun nann, ki tan biir biir ki teen kpint na ni, ŋaan u din ki mi laa tee linba. ⁴⁰ Baa bat kpint na, a bin di, ki lemm yoo nba, ki bi yet Elaisa a, “Li tee lobiie,” ki yet dinu. ⁴¹ Ki Elaisa boi yon waan po, ki jii lu kpint na ni, ŋaan yet a, “Ŋammit bat ki turib.” Li yoo na ki bi la kpint na ji man.

⁴² Li poorpo ki jasoo nyii Baal Salisa, ki baar nan boroboro kuna piinlee, ki li tee sinsinn dii nba ki bi jaan li binn ni na boroboro, nan karwant-paana, a wun tur Elaisa; ki Elaisa pak u toontunno a wun jiir ki dinn Yennu sokiniinba na. ⁴³ Ŋaan ki u boi Elaisa a, “A dakin nan linba na saa jaŋ jab kobika-a?”

Ki Elaisa jiin a, “Turimm ki bin di, kimaan Yennu yet a bi saa di ki tan gooe.” ⁴⁴ Ŋanne ki toontunno na chent jeet na ki turib. Jab na din dii jeet maŋ ki saa gooe, nan Yennu nba yet bianinba na.

5

Biaŋinba ki kunkɔnkɔnna saakɔɔ Naamann la laafia

¹ Naamann din tee Siria kunkɔnkɔnna saakɔɔɛ, ki Siria kpanbar teenɔ baakir nan chɔruŋ bonchiann. Yennu din somm Naamann, ki ŋɔɔ nan u kunkɔnkɔnna na laat nyannu. U din tee yudaanjaanne, ŋaan ki ŋaauk* be u paak bonchiann. ² Ŋamm nan Israel jab din kɔn nan leeb, ki bi soor Israel sapaanbik ki kun nano, ki u teen Naamann ŋaapoo yommik. ³ Dasiar ki yommik na tan yet Naamann ŋaapoo a, “N sunman ki n chanbaa n saan Yennu sɔkinii nba be Samaria na boore. U bo saa te ki u yiaru na n gbenna.” ⁴ Naamann nba gbat nna, ki u saan yet kpanbar na linba ki sapaanbik na pak. ⁵ Ki kpanbar na jiin a, “Ii saa Israel kpanbar boor nan gbouŋ na.”

Ki Naamann jii likbina tusaa piintaa nan salinkuna tusaa ŋanloob nan chinchennana piik. ⁶ Gbouŋ nba ki Naamann din dia na sob a, “Gbouŋ nae saa wanna nan kunkɔnkɔnna saakɔɔ Naamann-e na. N loon ki fan te ki u ŋaauk na n gbenne.”

⁷ Israel kpanbar nba karin gbouŋ maŋ, ki u pat u tiat nan yanyêtuk, ŋaan pak sanpaapo a, “Nlee ki Siria kpanbar saa dukin nan man te ki joo na n la laafia? U dukii nan n tee Yennu-e, ki mɔk manfoor nan kuun paŋi-i? Li want nan u loon wun bannin nan kɔnne.”

* **5:1** 5.1 Bi maan ni, ŋaauk paak tee gbanant paak yiar yoonne.

⁸ Ki Yennu sokinii Elaisa nba gbat linba tun na, ki u tur kpanbar na mɔb a, “Bee ki a yan mantik puti? A te joo na n baar n boor, ki n saa wannɔ nan Yennu sokinii be Israel tij ni.”

⁹ Ki Naamann jii u taanii nan taantorit ki saan ki saa set Elaisa ŋaak tammɔb ni. ¹⁰ Ki Elaisa tun u toontunno a wun pak Naamann ki wun saan Joodann mɔkir ni, ki saa kp̄ii nyun na ni taar munlore, ki u ŋaauk saa gbenn. ¹¹ ŋaan ki Naamann jia seet nan wutoor ki yeen a, “Min bo dukii nan u saa nyi baar n boore, ki miar u Yomdaano Yennu, ki ŋak u nuu fiat na paak ki man la laafia. ¹² Ki jenna, Abana mɔkir nan Farpar mɔkir nba be n doo ni Damaskus na ki chee Israel mɔka kuri-i? N daan bo saa kp̄ii leje ki la laafia.”

¹³ Ki u toontunna nakin u boor ki yet a, “Chanbaa, Yennu sokinii na-i bonni wanna bonpaarir, a bo saa tuma. Bee ki a kpan kan kp̄ii nan waa yeta na ki la laafia?” ¹⁴ Ki Naamann saan Joodann mɔkir ni, ki sik kp̄ii taar munlore, nan Elaisa nba wannɔ biaginba na, ki u ŋaauk na gbenn fas, ki u gbanant ŋarik ki faŋ, ki naan bik gbanant. ¹⁵ Ki ŋoo nan u jab kur ŋmat Elaisa boor ki yeto a, “Mɔtana, n mi nan Yennu kaa siar boor, see Israel teeb Yennu na kuukoo; li paak, chanbaa, gaat n piinii na.”

¹⁶ Ki Elaisa jiin a, “N por Yennu nba fo, wunba ki n jiantiro na sann ni, nan n kan gaar piinii.”

Ki Naamann gbaa a Elaisa n gaar, ŋaan ki Elaisa yêt. ¹⁷ Ki Naamann yet a, “Li-i tee ki a kan gaar n piinii, ŋaan fan chabin ki man jii

tiŋ na tant ki lii tee bonii banlee jika, ki kun nann, kimaan laa nyii motana ki saa, n kan mann maruŋ, koo mujoonu piinii ki tur yensiar see Yennu koo. ¹⁸ N mək dindann nan Yennu saa nyik chabin, li-i tee ki n chian n kpanbar ki saan tingbann Rimonn jiantu diiuk ni, linba tee Siria teeb yar na, ki gbaan u tɔɔnn, Yennu n nyik chabin.”

¹⁹ Ki Elaisa yeto a, “A kun manuwa.” Ki Naamann yaat kun.

U din saan waaminnae, ²⁰ ki Elaisa toontunno Gehasi yet u moŋ a, “N chanbaa te ki Naamann yaat ŋaan ki pa siar. U bo saa gaar linba ki Siria niro maŋ turo nae. Yennu nba fo na sann ni, see ki n chian wei gaar siar u boor.” ²¹ ŋanne ki u wei dinn Naamann paak. Naamann nba la ki niro waa tiin na, ki u jakit taantoruk paak ki sik cheu, ki boio a, “Labaari-i?”

²² Ki Gehasi jiin a, “Siar kaa, ŋaan n chanbaae tumin a man paka nan Yennu sokiniinba banlee nyii Efraim teeb kunkona tiŋ na ni ki baar motana, ki u loon fan turib likbina tusaa ŋantaa nan chinchennana ŋanlee.”

²³ Ki Naamann yeto a, “Gaat likbina tusaa ŋanloob.” Ki Naamann gbaa a Gehasi n gaar, ki jii likirii na wuun botoot ŋanlee ni ki lor, ki pukin chinchennana ŋanlee na po, ki tur u toontunna banlee, ki bi jii gar Gehasi tɔɔnn. ²⁴ Baa baar kunkonn paak, siaminba ki Elaisa be na, ki Gehasi gaar botoot na ki koo nann ŋaak ni, ŋaan chab Naamann toontunna, ki bi ŋmat Naamann boor. ²⁵ Li poorpo ki u koo ŋaak na ni. Ki Elaisa boio a, “A bo saan lee?”

Ki u jiin a, “Chanbaa, n ki saan siari.”

²⁶ Ŋaan ki Elaisa yeto a, “N seek bo kaa a boor yoo nba ki joo na jakit u taantoruk paak ki cheta na-a? Yoo na kaa tee sii gaan likirii nan chinchena nan kpan tilontii, nan daan tilontii kpaant, nan pei nan nei, koo toontunna. ²⁷ Motana, Naamann ŋaauk na saa baa a paak, ki fin nan a yaaboona kur sii yoo be nan ŋaauk.”

Ki ŋaauk baa Gehasi paak, ki u nyii. U gbanu din penn nan gbent nae.

6

Biaŋinba ki bi la pabin nba bot

¹ Dasiar ki Yennu sokiniinba nba ki Elaisa tee bi saakoo na pak Elaisa a, “Taa be siaminba na waabita. ² Turint yaak ki tin saan Joodann mokir boor ki saa choo tiinii ki tan chaan binbeboor kii be.”

Ki Elaisa jiin a, “Ii saa man.”

³ Ki bi yeno yet a Elaisa n chianib. Ki Elaisa too, ⁴ ki bi tok saan. Baa baar Joodann mokir boor, ki bi piin toonn. ⁵ Bi yeno nba choon tiik na, ki u pabin tan fokit ki baa nyun ni; ki u yet Elaisa a, “Chanbaa, n saa teen nlee? Li tee pakpentkare.”

⁶ Ki Elaisa boi a, “Li baa lee?”

Ki joo na wannoo laa baa sian, ki Elaisa choo lanbann, ki lur nyun na ni, ki li te pabin na pukit paan. ⁷ Ki u yet a, “Jiin.” Ki joo na boon jii.

Biaŋinba ki bi nyann Siria kunkonkonna

⁸ Siria kpanbar din faa tob nan Israel jab. U din pak nan u saakab ki gann waa saa teen u kaan sian. ⁹ Njan Elaisa din tur Israel kpanbar mob ki kpaano a u daa nakii lej, kimaan Siria jab na laa muuk nie. ¹⁰ Njanne ki Israel kpanbar kpaan u jab nba be li po na ki bi teen siir. Linba na din tun fuunu munjaawa.

¹¹ Siria kpanbar wutoor din doo bonchiann, ki u yiin u saakab ki boib a, "I ni na, nmee see Israel kpanbar poorpo?"

¹² Ki yeno yet a, "Chanbaa, ti soo ki see u poorpo. Yennu sokinii Elaisa-e piak Israel kpanbar na linba ki a bor pak a diiuk ni gbaa."

¹³ Ki kpanbar na tur mob a bin lon Elaisa, ki wun te bin sooro.

Baa pako nan Elaisa be Dotann na, ¹⁴ ki u tun kunkonkonna saama nan taanii nan taantorit. Bi din baar doo na ni nyoko ki nja loonir.

¹⁵ Laa yent sanyapob ni, ki Elaisa toontunno fir ki nyii, ki la Siria kunkonkonna nan bi taanii nan taantorit, ki bi nja loon doo nawa. Ki u nmat ko Elaisa boor ki yeto a, "Chanbaa, ti ko biak niwa. Ti saa teen nlee?"

¹⁶ Ki Elaisa jiin a, "Daa tiin janmaanii. Binba be nante yab ki gar binba be namm na."

¹⁷ Njanne ki Elaisa miar Yennu a, "Yennu, muntir u ninbina ki njan wun la." Ki Yennu gat Elaisa miaru, ki u toontunno na gokit got kunkonn na paak ki la ki li gbee nan taanii nan taantorit nba tee muu ki lint Elaisa.

¹⁸ Siria jab nba worib na, ki Elaisa miar Yennu a, "Yennu, a te ki jab na n joon." Ki Yennu gat u miaru ki te jab na joon. ¹⁹ Ki Elaisa saan bi boor ki yetib a, "I tok songanue na; doo

nba ki i loon na kaa na. Ii waan man, ki man saan nani joo nba ki i loono na boor,” ki jiiib ki saan namm Samaria.

²⁰ Baa koo doo na ni yoo nba, ki Elaisa miar Yennu a, “Yennu, muntir bi ninbina ki te bin la.” Ki Yennu gat u miaru na, ki munt bi ninbina, ki bi la nan bi be Samaria doo nie.

²¹ Israel kpanbar nba la Siria jab maŋ, ki u boi Elaisa a, “Chanbaa, n kpibi-i? N kpib amii?”

²² Ki u jiiin a, “Aaii. Fi-i soor kunkonkonna tob ni gbaa, a kan kpibi. Turimm jeet nan nyun ki bin di ki nyu, ki ŋmat kun bi kpanbar boor.”

²³ Ki Israel kpanbar teen jaamm ki turib. Baa dii ki nyuu na ki u kunnib ki tur Siria kpanbar. Laa nyii leŋ, Siria jab ji ki kon nan Israel jabi.

Ki jiiin Samaria leku po

²⁴ Li poorpowa ki Siria kpanbar Ben-hadad din tan jii u kunkonkonna kur, a bin kon nan Israel jab, ki door lint Samaria doo. ²⁵ Baa doo guu na paak, ki jeet din poor doo na ni bonchiann, ki bi koi bonyur likbina piinniin, ki nooŋ-naatoa waaminna tee likbina ŋanŋmu.

²⁶ Ŋanne ki Israel kpanbar somm doo joon-jouk paak, ki poosoŋ yikin a, “Sommitin, chanbaa.”

²⁷ Ki u jiiin a, “Li-i tee ki Yennu kan somma, n saa tura bee? N mok dii, koo daami-i? ²⁸ Bee daamiiani?”

Ki u jiiin a, “Wonn, poo na won yet a ti ŋman n bik, a ki li-i yent, tin ŋman u yoo. ²⁹ Ki ti yakin n bik ki ŋman. Laa yent, ki n pako nan ti ŋman u bik na, ki u jii u bik na ki bor.”

³⁰ Kpanbar nba gbat nna ki u pat u tiat nan yanyêtuk, ki binba kpia leŋ la ki u lia bōtoot liatir u tiat tiŋ po. ³¹ Kpanbar na din pak nan kunkōpaarir a, “Yonnu-i baa dinna ki n daa ki kp̄ii Elaisa, Yennu n faa kp̄in.” ³² Li yoo na ki u tun toomu a wun baar nan Elaisa.

Ki sōō ki Elaisa be ŋaak ni nan saakasiab nba baar a bin foontō. Kpanbar toomu din tan kōō na, ki sōō Elaisa yet saakab na a, “Nikpiiruk na tun sōō a wun kp̄in. Wu-u nakin, yin loon gann ki daa te ki u kōō. Kpanbar na mōŋ sii be u poorpo.” ³³ U ki pak gbenn kaawa, ki kpanbar na tiōŋ dōkit ki yet a, “Yennu-e baar nan daamii na ti paak. Bee ki n saa guur ki wun tun siari?”

7

¹ Ki Elaisa jiin a, “Gbiintir linba ki Yennu piak: Wonn nna yoo, i won saa daa boroboro yonŋanin yonnann ŋmaŋ muntaa, koo yonlia yonnann ŋmaŋ munloob salimpeenn yennkōōe.”

² Ki kpanbar ŋaasaakōō nba be nana na yet Elaisa a, “Yennu tiōŋ-u lekii loot Yendōuŋ gana taakpaak nna, ŋaan linba na kan tun.”

Ki Elaisa jiin a, “A saa la ki lin tun, ŋaan a kan di jeet maŋi.”

Ki jiin Siria kunkōnkōnna na yaatu po

³ Jab banna din yiar ŋaauk ki be Samaria doo na nanyer po, ki tan yet bi leeb a, “Bee ki ti sii be nna ki tan kpo yanni? ⁴ Ti-i kōō doo ni, li ki mōk nyōt, kimaan kome saa kp̄it; ŋaan ti-i biaki be nna, ti bia saa kp̄owa. Ŋaant ki tin saan Siria jab kaan na ni. Baa saa tun bontonn

nba mantik ki turint tee bin kpitem; ɲaan li ki gar bin nyik ki tinn ti manfoa.” ⁵ Tɔn, laa piin bonnu yoo nba, ki bi saan Siria jab kaɲ na ni, ɲaan baa baar leɲ na, ki bi ki la soɔ. ⁶ Yennu bo te ki Siria kunkɔnkɔnna na gbat fuur, ki li naan nan kunkɔnkɔnna bonchianne baat nan taanii nan taantorit na, ki Siria jab na dukin a Israel kpanbar sii jii Hef nan Ijpt kpanbara nan bi kunkɔnkɔnna, ki bi baat a bin worib. ⁷ Li daajook ki Siria jab chiar a bin tinn bi manfoa, ɲaan nyik bi lanbont nan bonii nan taanii, ki nyik bi kaɲ na nan laa tuu tee na.

⁸ Ki jab banna na nba baar kaɲ na ni, ki bi kɔɔ lanbouɲ ni, ki dii ki nyuu linba be leɲ, ki jii likirii nan salima nan liant nba ki bi la, ki saan bɔrir. Li poorpo ki bi jen ki kɔɔ lanbonleer ni ki tun nna, ⁹ ki ji yet bi leeb a, “Ti daa tuun nna. Ti mɔk labamann, ti daa diar ti kuukɔɔ. Ti-i guur a lin yenta tin kumii, ti saa la tubdatuwa. ɲaant ti saan yian ki wann kpanbar ɲaasaakab.” ¹⁰ Ki bi nyik Siria jab kaɲ na, ɲaan saan Samaria, ki saa yet binba guu tammɔb na a, “Ti saan Siria jab kaɲ ni ki ki la soɔ, koo ki gbat siari. Taanii nan bonii ki loti, kaɲ na bia tee nan Siria jab nba yaat ɲaan ki li tee biaɲinba nae.”

¹¹ Ki tammɔguura na moont maan maɲ, ki li baar kpanbar ɲaak. ¹² Li lek din daa tee nyiɔko, ɲaan ki kpanbar na fiir doonu paak ki yet u saakab a, “N saa wann linba ki Siria jab lorin. Bi mi doo na kon po, li paak ki bi yaat a bin saan bɔr doo kpiɲ. Bi dukii a ti saa nyik ti dooe ɲaan saan kpakin jeet lomu ni, bin soorit foot ki nyann ti doo.”

¹³ Ki u saakab na yeno yet a, “Niib nba be doo na ni poŋ koo biiru niwa, nan binba kpo na. Li paak, ŋaant ki ti tun jasiab nan taanii nba biar na banŋmu, ki bann linba baar.” ¹⁴ Ki bi gann jasiab; ki kpanbar na tumm nan taantorit ŋanlee, a bin saan Siria jab kaŋ na ni, ki saa laan bee baar Siria kunkonkonna. ¹⁵ Ki jab na saan ki saa baar Joodann moker, ki laat tiat nan liant nba ki Siria jab tiin lubin na sonu ni. Li poorpo ki bi jen ki tan wann kpanbar na. ¹⁶ Ki Samaria niib chiar saan ki jii bona Siria jab kaŋ na ni. Boroboro yonŋanin yonnann ŋmaŋ muntaa, koo yonlia yonnann ŋmaŋ munloob din daa salimpeenn yennkooe nan Yennu nba daan yet na.

¹⁷ Ton, ki Israel kpanbar na jii u saakoo nba be nana na, ki teeno doo tammoguura na saakoo, ki niib na din ŋmaat saakoo maŋ paak leŋ, ki u tan kpo, nan bianinba ki Elaisa bunt buntir, yoo nba ki kpanbar na din baar a wun lau na. ¹⁸ Elaisa din pak kpanbar na a wonn nna yoo boroboro yon yonnann ŋmaŋ muntaa, koo yonlia yonnann ŋmaŋ munloob saa daa salimpeenn yennkooe, Samaria doo ni, ¹⁹ ki saakoo na din jiin a, “Li-i lekii tee ki Yennu loot yendouŋ gana taakpaak na ni, ŋaan li kan tun.” Ki Elaisa jiin a, “A saa la ki lin tun, ŋaan a kan di li jeet.” ²⁰ Li kpan din tun nnae ki turu. Niibe din ŋmaat u paak, doo na tammob ni, ki u tan kpo.

8

Ki jiin Sunem poo na jenu po

¹ Elaisa din pak Sunem poo nba ki u din fiin u bija kuun ni na, a Yennu saa te kon n baa doo na ni bina ŋanlore, a ki wun nyi nan u niib ki saan digbansiar. ² Ki poo na sak Elaisa kpaanii na, ki saan nan u niib Filistia tiŋ ni bina ŋanlore.

³ Bina ŋanlore na poorpo ki u jen Israel tiŋ ni, ki saan kpanbar na boor a wun boi u ŋaak nan u tiŋ po, ki bin jiin turo. ⁴ U din baar ki soo kpanbar na piak nan Elaisa toontunno Gehasi-e. Kpanbar na din loon wun bann siar ki jiin Elaisa yaarlituk toona po. ⁵ Yoo nba ki Gehasi want kpanbar biaŋinba ki Elaisa fiin kpeemmo kuun ni na, ki poo na baar nan u baruŋ kpanbar boor. ŋanne ki Gehasi yet kpanbar na a, “Chanbaa, poo na bonjake ki Elaisa din fiino kuun ni na. U bonjak maje na biak.” ⁶ Kpanbar na din boi poo na li po, ki u wann nan li tee barmoniie. Ki kpanbar na yiin u saakoo ki pako a wun te bin jiin linba kur tee poo na yar ki turo, nan jeet nba ki tiŋ na nan bina ŋanlore nba kur ki poo na tuu kaa na.

Ki jiin Elaisa nan Siria kpanbar Ben-hadad po

⁷ Elaisa din saan Damaskus, yoo nba ki Siria kpanbar Ben-hadad yiar na. Baa pak kpanbar nan Elaisa be yoo nba, ⁸ ki u pak u saakab na yeno, wunba ki bi yiu Hasael na a, “Jiin piinii ki saan Yennu sokinii na boor ki saa turo, ki wun boi Yennu ki laan n saa la laafia amii n kan la laafia.” ⁹ Ki Hasael jii laagumiinba piinna nan bonŋana booru booru nba be Damaskus ki saan Elaisa boor. Hasael nba baar Elaisa boor

yoo nba ki u yet Elaia a, “A daabir kpanbar Ben-hadad-e tumin a man boia ki laan u saa la laafia koo u kan la.”

¹⁰ Ki Elaia jiin a, “Yennu fiit wannin nan u saa kpowa, ŋaan ŋmatir kun ki saa pako nan u saa la laafiawa.” ¹¹ Li yoo na ki Elaia kpaa u ninbina Hasael paak halii nan fei nba tan sooro. Ki Elaia ji piin ki mo. ¹² Ki Hasael boio a, “Chanbaa, bee ki a mo?”

Ki Elaia jiin a, “N mi bontona nba ki a saa tun tur Israel teeb. A saa joo bi ŋapaara muuwa, ki kpi bi naasinfanii, ki fibir bi waas ki kpib, ki pit bi podamm poa.”

¹³ Ki Hasael boio a, “Nlee yoee ki n mun tan saa la paŋ na booru? N ki tee soo.”

Ki Elaia jiin a, “Yennu wannin nan a tan saa di Siria naama.”

¹⁴ Ki Hasael ŋmat kpanbar Ben-hadad boor; ki u boio a, “Elaia yet a bia?”

Hasael din jiin a, “U yet nan a saa la laafiawa.” ¹⁵ ŋaan laa yent sanyiok, ki Hasael jii kuntir ki suunt nyun ni, ki dokin kpanbar na numpo, ki u gbar foon ki kpo.

Li poorpo ki Hasael gaar Ben-hadad naan ki teen Siria kpanbar.

*Ki jiin Juda kpanbar Jehoram po
(2 Barkperii 21.1-20)*

¹⁶ Ahab bija Joram nba dii Israel naan, li bina ŋanŋmu ni, ki Jehosafat bija Jehoram dii Juda naan, ¹⁷ ki moƙ bina piintaa nan ŋanlee, ki kar Jerusalem bina ŋanniin. ¹⁸ U ŋaapoo din tee Ahab bipooe, li paak, ki ŋoo Jehoram tuun Israel kpanbara biit na booru, nan Ahab

ɲaateeb nba din tuun na. U din tun biit ki tur Yennu, ¹⁹ ɲaan Yennu din ki loon wun biir Juda, kimaan u din senn mɔsonn ki tur u toontunno Defid nan u yaaboonae sii yoo dia u niib.

²⁰ Jehoram nba din tee Juda kpanbar yoo nba na, ki Edom teeb yêṭ bin weiɔ, ɲaan dinn bi tiɔɲ kpanbar. ²¹ Ki Jehoram jii u taantorit ki saan Sair doo ni. Waa baar leɲ yoo nba ki Edom kunkɔnkɔnna ɲaa loon ɲoo nan u kunkɔnkɔnna. Nyiɔk na ki ɲoo nan u taantorit ɲmakit-teeb gbaa ki saa nyii bot, ki u kunkɔnkɔnna na mun yat ki kun bi doi ni. ²² Edom ji din nyii Juda yent nie li yoo na. Li yoo maɲe ki Libna doo mun bia yêṭ Juda weiu.

²³ Linba kur ki Jehoram din tun, li sɔb be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ²⁴ Jehoram din kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, Defid doo ni, ki u bija Ahasia dii naan.

*Ki jiin Juda kpanbar Ahasia po
(2 Barkperii 22.1-6)*

²⁵ Ki Ahab bija Joram nba tee kpanbar ki dia Israel teeb, li bina piik nan ɲanlee nie, ki Jehoram bija Ahasia dii Juda naan, ²⁶ ki tee bina piinlee nan ɲanlee, ki kar Jerusalem binyennkoo. U naa din tee Atalia, ki tee kpanbar Ahab bipoo, ki tee Israel kpanbar Omri yaaboonn. ²⁷ Ahasia diamm nba din tee Ahab na, u din tun ki biir Yennu nan Ahab ɲaateeb nba din tun nae.

²⁸ Kpanbar Ahasia din taan Israel kpanbar Joram po, ki bi faa tɔb ki took Siria kpanbar Hasael. Kunkɔnkɔnna na din took leeb, Ramof doo nba be Gilead tiɲ ni na, ki Joram la daɲ tɔb

na ni. ²⁹ U din jen Jesreel doo nie a wun teb u moŋ, ki Ahasia saan leŋ a wun foonto.

9

Biaŋinba ki bi dinn Jehu naan

¹ Yennu sokinii Elaisa din yiin sokinpaanii na yeno ki yeto a, “Teent siir ki saan Ramof doo nba be Gilead tiŋ ni na. Jiin olif tiinii kpan soor, ² ki fi-i baar leŋ, fan lon Jehu boor, wunba tee Jehosafat bija, ki tee Nimsi yaaboonn na. Nyinto u leeb boor ki koo nano diiuk ni, i banlee, ³ ki kpaar olif tiinii kpan na u yur paak, ŋaan yeto a, ‘Yennu yeen nan u dinta Israel naan.’ Li poor po fan yaat yiama.”

⁴ Ki Yennu sokiniipaang na saan Ramof, ⁵ ki saa la kunkonkonna saakab mok tintaanu. Ki u yet a, “Chanbaa, n mok nakinii ki loon man wanna.”

Ki Jehu boio a, “A piak nan ti ŋmee?”

Ki u jiin a, “Chanbaa, n piak nan fine.” ⁶ Ki bi banlee koo diiuk ni, ki sokiniipaang na kpaar olif tiinii kpan na ki moon Jehu yur paak, ŋaan yeto a, “Yennu nba tee Israel teeb Yomdaano na yeen a, ‘N dinna naan, ki a teen n niib Israel teeb kpanbar dinna. ⁷ A kpi a chanbaa kpanbar, wunba tee Ahab bija na, ki man fit dat Jesebel tubir, kimaan waa din kpil n sokiniinba nan n toontunlia na paak. ⁸ Ahab ŋaateeb nan u yaaboona kur tee bin kpoe; see ki n boon u booru ni jab kur, saakab nan waas kur yomm. ⁹ N saa tun u ŋaateeb nan maa tun Israel kpanbara nba tee Jeroboam nan Baasa ŋaateeb biaŋinba nae. ¹⁰ Bi kan pii Jesebel.

Boie saa di u gbanant, Jesreel yent ni.' ”
Sokiniipaang na nba pak gbenn, ki u nyii chiar.

¹¹ Jehu din nmat u saakaleeb na boor; ki bi boio a, “Labaarii? Waato man yaa bee a boori?”

Ki Jehu jiin a, “I mi waa loon linba.”

¹² Ki bi yet a, “Aaii, ti ki mi. Pakin timm waa yet linba.”

Ki u jiin a, “U pakin nan Yennu yeen a u dinnin Israel naama.”

¹³ Li yoo na ki Jehu saakaleeb na lat bi liata taangmaata paak, a Jehu n set li paak, ki peeb naatuna ki hoot a, “Jehu-e tee kpanbar.”

Ki jiin Israel kpanbar Joram kpinu po

¹⁴⁻¹⁵ Jehu din lor bonbiir ki jiin Joram po, ki soo ki Joram be Jesreel, ki teeb u dang nba ki u din la tob ni, Ramof, yoo nba ki bi kon nan Siria kpanbar Hasael na. Jehu din yet u saakaleeb a, “Li-i tee ki i see n poorpo, yii mi ki soo saa nmiat ki nyi Ramof ki saan kpaan binba be Jesreel na.” ¹⁶ Waa yet nna, ki u koo u toruk ni ki saa Jesreel. Joram din daa ki la laafia, ki Juda kpanbar Ahasia be lej ki foonto.

¹⁷ Guutoo nba be toonn ni, difoouk paak, Jesreel na, din la Jehu nan u jab baat. Ki u yet a, “N la jasiab baat.”

Ki Joram jiin a, “Tumin taanjakiro ki wun saan laan bi tee yoonsnba amii dataie.”

¹⁸ Ki toomu na jak u taamm ki saan yet Jehu a, “Kpanbar na loon wun bann faa baat naasinyoosir koo dataare.”

Ki Jehu jiino a, “Li ki tee a toonn kaa. Ii waa n poor.”

Ki guutoo nba be difoouk paak na yet a toomu na baar niib nawa, naan u ki jenti. ¹⁹ Ki bi namm tun toomu, ki u saan boi Jehu li buboit booru; ki Jehu jiin a, "Li ki tee a toonn kaa. Ii waa n poor."

²⁰ Ki guutoo na namm yet a toomu na baar niib nawa, naan u ki jenti; a wunba gar tooonn na nmakitir u toruk nan u tee waato nae, nan Jehu nba nmakitir bianjinba na.

²¹ Ki kpanbar Joram tur mob a bin teen u taantoruk siir. Ki bi teen siir, ki uoo nan kpanbar Ahasia koo, soo kur nan u toruk, ki saan a bin chet Jehu. Bi din saa cheto Nabof sarwaaok nie. ²² Ki Joram boio a, "A baat manu baaru amii?"

Ki Jehu jiin a, "Manu saa piin nlee ki be, yoo nba ki jabaabunu nan patmannu nba ki a naa Jesebel din piin na bia daa be na?"

²³ Ki Joram pak nan kunkosaakar a, "Ahasia, nabiiuk, nabiiuk." U yet nnae, naan nmant u taantoruk ki chiar. ²⁴ Ki Jehu jii u torbann nan peenu ki to soor Joram bopiat ni, ki li saar u wub, ki u baa u taantoruk ni ki kpo. ²⁵ Ki Jehu pak Bidkar, wunba tee u sommtoo na a, "Jiin u gbanant na ki lu Nabof sarwaaok na ni. Tiat nan min nan fin nba daan waa kpanbar Joram baa Ahab poorpo na, Yennu daan pak mobona nae ki tur Ahab a, ²⁶ 'N won la Nabof nan u bonjai kpinu, ki senn nan n mun saa dat a tubir sarwaaok na niye.' " Ki Jehu pak u sommtoo Bidkar a, "Jiin Joram gbanant ki lu Nabof sarwaaok na ni, ki lin gbeen Yennu mosonn na."

Ki jiin kpanbar Ahasia kpinu po

²⁷ Kpanbar Ahasia nba la linba tun na, ki u be u taantoruk paak ki chiar saan Bef Hagann, ki Jehu waa beerɔ. Jehu din pak u jab a, “Kpin u mun man.” Ki bi paanɔ daŋ, yoo nba ki u be u taantoruk paak ki tok sɔnu nba saa Gur, ki li kpia nan Ibleam doo na, ŋaan u din yabir ki saan ki saa baar Megido dooewa, ki ji kpo. ²⁸ U saakab din jii u gbanant ki kpeen toruk ni, ki kun nann Jerusalem, ki saa pii kpanbara kaat ni, Defid doo ni.

²⁹ Ahab bija Joram nba din dii Israel naan, li bina piik nan yenn nie, ki Ahasia dii Juda naan.

Ki jiin kpanbar ŋaapoo Jesebel kpinu po

³⁰ Jehu din baar Jesreel. Jesebel din gbat linba tun kur, ki lon chɔrɔ, ki ŋamm u yut, ki ji be kpanbar ŋaadiiuk ni sanpaapowa, ŋaan doon takorbonn ni, ki gorii sɔnu paak. ³¹ Ki Jehu nba tan baar kɔɔ doo na tammɔb na, ki Jesebel yikin ki yetɔ a, “Fin nba tee a tɔn-daano kpiiro nan Simri nba din tee biaŋinba na, a loon bee nna?”

³² Ki Jehu gokit got ŋaan tian a, “Ŋmee taa n po?” Ki kpanbar ŋaasaakab banlee koo bantaa doont takorbonn ni ki got Jehu. ³³ Ki Jehu yetib a, “Lumin poo maŋ tiŋ ni na man.” Ki bi jiiu ki lu-u; ki u sɔn put ki lann dikpinn nan taanii na. Ki Jehu jii u taanii nan taantorit ki ŋmaa u gbanant, ³⁴ ki gar kɔɔ kpanbar ŋaak ki dii jeet. Li poor poe ki u yet a, “Jiin poo nba ki mɔtont waau na ki piiu, kimaan u tee kpanbar bipooe.” ³⁵ Ŋaan binba din sik a bin jiiu ki pii na din ki la u gbananti, see yukpabuk kuukɔɔ, ki pukin u

nii nan u taa kpaba. ³⁶ Baa wann Jehu linba na ki u yet a, “Yennu nba wann nan linba saa tume na, yoo nba ki u din te ki u toontunno Elaija pak a, ‘Boie saa nman Jesebel gbanant, Jesreel yent ni. ³⁷ U gbanant saa biar doo nan naabint nae, ki soo kan fit yet a, Jesebel gbanante na.’”

10

Ki jiin Ahab yaaboona kpinu po

¹ Ahab yaaboona din tee piinlore-e, ki kar Samaria doo ni. Jehu din sob gbant ki tur doo na diateeb nan toondamm, nan Ahab waas got-teeb. ² Gbouy maṅ moṅmaan din tee a: “Kpanbar yaaboona na be i nuu nie, ki taanii nan taantorit nan jatiat nan digbanpaara na bia be i nuu ni. Li paak, yi-i la gbouy na yoo nba, ³ yin nyinn kpanbar yaaboona na ni wunba jaṅ, ki dinno naan, ki tuu kon sommɔ.”

⁴ Jaṅmaanii din soor Samaria doo diara na, ki bi piak a, “Ti saa teen nlee ki kon nyann Jehu? Kpanbar Joram nan kpanbar Ahasia gbaa din ki fit kon nyanno.” ⁵ Ki saakoo nba gorii kpanbar ṅaak na nan saakoo nba gorii doo na paak, nan toondamm nan kpanbar waas got-teeb na kur taan ki tur Jehu mɔb nba na a, “Ti tee a toontunnae, ki teen siir nan tin tun linba kur ki a wann. Iṅaan ti kan dinn soo naami. Tumin linba kur ki a loon.”

⁶ Ki Jehu ṅamm sob gbouy ki yetib a, “Li-i tee ki i mi nan i see n poor ki teen siir nan yin tun linba kur ki n wanni, wonn nna yoo, ii

won baar nan kpanbar Ahab yaaboona yura ki turin, Jesreel doo ni.”

Ahab yaaboona piinlore na din be Samaria tɔɔndamm na nii nie, ki bi wubiib. ⁷ Baa la Jehu gbounleer na yoo nba, ki bi kp̄ii Ahab yaaboona piinlore na kur, ki jii bi yura kpeen kpanchibit ni, ki saan tur Jehu, Jesreel doo ni.

⁸ Ki Jehu nba gbat nan bi baar nan Ahab yaaboona yura na, ki u yetib a bin poonir kpeka ŋanlee, doo na tammɔb ni, ki lii dɔɔ ki saa tuu sanyaleeuk. ⁹ Laa yent sanyɔk, ki u baar tammɔb na ni ki tan pak niib nba be leŋ na a, “Mine din lor bonbiir kpanbar Joram paak, ki kp̄iiu. Li biit ki waa i sɔɔ; ŋaan lamme kp̄ii niib na kuri? ¹⁰ Nae want nan Yennu nba din pak linba kur ki jiin Ahab yaaboona po na saa mann monii. Yennu tun linba ki u din senn mɔsonn ki te ki u sokinii Elaija pak nawa.” ¹¹ Li yoo ki Jehu kp̄ii binba kur din tee Ahab nikpiimm, ki be Jesreel doo ni na kur, nan u toona saakab, nan u yɔɔsnba, nan u patmannteeb kur. Nan yenɔkɔɔwa din ki biari.

Ki jiin kpanbar Ahasia nikpiimm kpinu po

¹² Ki Jehu nyii Jesreel ki saa Samaria, ki saa baar siaminba ki bi yi “Pekpaarii Kaan” na, ¹³ ki chet Ahasia nba din tee Juda kpanbar na nikpiimm, ki boib a, “I tee lamme?”

Ki bi jiin a, “Ti tee kpanbar Ahasia nikpiimme. Ti saa Jesreel-e a ti saa foont kpanbar ŋaapoo Jesebel waas, nan binba tee naan diira na.” ¹⁴ Ki Jehu yet u jab na a, “Sootib foot.” Ki bi soorib, ki u kpiib bootuk nba be leŋ na boor.

Bi kur din tee niib piinna nan banlee-e. Nan yenokoowa din ki biar.

Ki jiin Ahab nikpiimm nba biar na kpinu po

¹⁵ Jehu din namm soor sonu ki saa ki saa chet Jonadab, ki u tee Rekab bija. Jehu din foontɔ n̄aan yet a, “Min nan fin dudukit tee yommo. A saa set n poora-a?”

Ki Jonadab jiin a, “N saa set a poora.”

Ki Jehu ji yet a, “Tantir a nuu.” Ki u tant u nuu, ki Jehu datɔ ki donnɔ toruk na paak, ¹⁶ ki yetɔ a, “Baat ki tan la nan a ninbinn maa jii n mɔŋ ki tur Yennu biaŋinba.” Ki bi kur jak toruk na ki saan Samaria. ¹⁷ Baa baar leŋ yoo nba ki Jehu kp̄ii Ahab nikpiimm kur, ki nan yenokoowa ki biari. Yennu din poŋ pak Elaija nan linba na tan saa tuma.

Ki jiin tingbann Baal jiant-teeb kpinu po

¹⁸ Ki Jehu yiin Samaria niib kur ki yetib a, “Kpanbar Ahab din jiant tingbann Baal na waame, n̄aan min Jehu saa jiantɔ bonchiann.

¹⁹ Yiint Baal sɔkiniinba na kur, nan u jiant-teeb kur, nan u mannteeb kur, ki bin lakin. Sɔɔ daa biati; n yaa n mann marunjaanne ki tur Baal, ki wunba ki baar leŋ, see ki bi kp̄iiu.” (Jehu din teen selimiie, a wun kpi Baal jiant-teeb na kur.)

²⁰ Li poorpo ki Jehu yet a, “Sent Baal jiantu daar man, ki lin tur Baal baakir.” Ki bi mɔn daar maŋ, ²¹ ki Jehu tur mɔb Israel kur po. Binba din jiantir Baal na kur din baare; nan yenokoowa din ki biar. Ki bi kur kɔɔ Baal jiantu diiuk na ni, ki gbee li kur po. ²² Li yoo na ki Jehu pak manntɔ nba gorii Baal jiantu liant

paak na, a wun baar nann, ki tan tur Baal jiant-
teeb na. ²³ Li poor po ki Jehu nan Rekab bija
Jonadab koo Baal jiantdiiuk ni, ki pak niib na a,
“Ŋaant man ki binba jiantir Baal na kuukooe-
ii be nna. I daa te ki binba jiantir Yennu na
pukii nna.” ²⁴ Ki ŋoo nan Jonadab koo a bin
mann maruŋ, ki joo piinii ki tur Baal, ŋaan soo
ki u senn jab piinniin nanyer ki yetib a, “Ii kpi
niib na kur; wunba ŋaan ki bi yenokoo paak, li
daano manfoore saa pa wunba chiar na paak.”

²⁵ Jehu nba jii piinii nan maruŋ na ki tur Baal
ki gbenn, ki u yet guuteeb nan toona saakab
na a, “Koon man ki kpi bi kur. I daa te ki
bi soo paakiti.” Ki bi noot bi jukbanjai ki koo
kpil bi kur, ki nyinn bi gbanant nanyer. Li
poorpo ki bi koo nook ni diiuk na ni, ²⁶ ki nyinn
tingbann Baal na ki joor muu, ²⁷ ki biirir nan u
jiantu diiuk na, ki kpint jiantu diiuk na ki teenir
baanjira; li daa tee baanjira nan dinna.

²⁸ Jehu din teen nnae ki piin Baal jiantu,
Israel tiŋ ni. ²⁹ Ŋaan u din tokii kpanbar
Jeroboam, wunba din koon Israel teeb biit ni,
ki bi jiantir salima naajabis nba ki u din senn
Betel nan Dann doi ni na. ³⁰ Ki Yennu yet Jehu
a, “Linba kur ki n loon fan tun ki tur Ahab
maaru, a tuma. Li paak n sent moosonn ki
teena, nan a yaaboonna ki saa tuu yaaboonna
ni, bi sii tee Israel kpanbarae.” ³¹ Ŋaan Jehu
din ki sak Israel teeb Yomdaano Yennu na moob
nan u par kur; u din tokii Jeroboam nba din
koon Israel teeb biit ni na marimae.

Ki jiiin Jehu kuun po

³² Li yoo Yennu din piin ki waant Israel teeb yente. Siria kpanbar Hasael din kon nyann Israel yent ³³ nba be Joodann mækir yondo po na, ki saan diitu po ki saa baar Aroer doo nba be Arnonn mækir po na. Linba na din kpab nan Gilead nan Basann yent, siaminba ki Gaad nan Rubenn nan Manase booru yent din be na.

³⁴ Linba kur ki Jehu tun ki pukin, nan u par toona, li sob be Israel kpanbara barkperii gbant ni. ³⁵ U din kpo, ki bi piiu Samaria, ki u bija Jehoahas gaar u naan. ³⁶ Jehu din dii Israel naan ki kar Samaria bina piinlee nan ñanniime.

11

Ki jiiin Juda poobat Atalia po (2 Barkperii 22.10-23.15)

¹ Yoo nba ki kpanbar Ahasia naa Atalia gbat u bija kpinu maṅ po na, ki u tur mób a bin kpi niib nba kur tee naan ñaateeb na. ² Ahasia bija Joas kóóe din tan tinn. Bi din yaa bin kpi ṅóó nan leeb nae, ñaan ki u pooró Jehoseba tinnó. Jehoseba din tee kpanbar Jehoram bipooe, ñaan tee Ahasia niipoo. U din jii ṅóó nan wunba yóóro nae ki kóómm didóotuk ni, Yenjiantu ṅasaakak na ni, ki boro, ki Atalia ki kpii. ³ Jehoseba din boro bina ṅanloobe ki gorió, ki u be Yenjiantu ṅasaakak na ni, li yoo na ki Atalia tee poobat.

⁴ ñaan bina ṅanlore ni ki Yennu manntóó Jehoyada tun boi kpanbar guuteeb, nan kpanbar ṅaak guuteeb saakab po, ki pakib nan bin baar Yenjiantu ṅasaakak boor. Leṅe ki u te ki bi

por ki lor molor nan bi saa sak waa yaa wun tun linba na. U din wannib kpanbar Ahasia bija Joas, ⁵ ɲaan turib sennu na a: “Yi-i baar toonn jiantu daar, i bokitɔ muntaa ni yenn sii guu kpanbar ɲaake, ⁶ ki bɔkleer na guu Sur tammɔb, ki bɔkir nba biar na mun guu tammɔb nba be guuteeb poorpo na. ⁷ Koonn munlee nba foi jiantu daar na tee bii guu kpanbar Joas-e, Yenjiantu ɲasaakak na boor. ⁸ Li tee yin nyinn i jukbanjaie kii guu kpanbar na, siaminba kur ki u saa. Ii kpi wunba kur nakini.”

⁹ Ki saakab na sak Jehoyada mɔb, ki baar nan bi jab u boor, binba foi jiantu daar maɲ nan binba tuun toonn kur. ¹⁰ U din jii kpana nan naagbankɔɲa nba tee kpanbar Defid yar, ki din tuu be Yenjiantu ɲasaakak ni na ki turib, ¹¹ ki senn jab na nan bi saata Yenjiantu ɲasaakak na tɔɔnn po, a bin guur kpanbar na. ¹² Ki Jehoyada nyinn kpanbar Joas nanyer, ki jii naan fokirik ki yirimɔ, ki jii gbouɲ nba ki mɔmaan nba ɲmakitir naan be lej na ki turo. Li yoo ki bi kaan Joas naangbant paak, ki mɔont, ki niib na poi niipoot ki hoot a, “Kpanbar na manfoor n fokit.”

¹³ Ki poobat Atalia gbat fuut nba ki guuteeb nan niib fu na, li paak ki u kakit saan Yenjiantu ɲasaakak na boor, siaminba ki nibur tikir na. ¹⁴ Leɲe ki u la kpanbarpaan maɲ see ki kpia jiantu ɲasaakak na kunkoo boor, nan bi kaar nba tee na. Saakab nan naatunpebira din see ki lintowa, ki niib na yikin nan kpinkpammuk, ki peeb naatuna. Atalia wutoor din doo, ki u

pat u tiat ŋaan tantir a, “Nabiiuk, nabiiuk.”

¹⁵ Jehoyada din ki loon bin kpi Atalia Yenjiantu ŋasaakak na boori. Ŋanne ki u yet kunkɔnkɔnna saakab na a, “Jiimɔ ki gar nano guuteeb na sinsuuk ni. Wunba loon wun tinnɔ, yin kpi li yɔɔ.” ¹⁶ Ki bi soorɔ ki saan nano kpanbar ŋaak, ki saa kpiiu taamm tammɔb na ni.

*Biaŋinba ki Jehoyada lebit niib na binbeŋ
(2 Barkperii 23.16-21)*

¹⁷ Ki manntɔɔ Jehoyada te kpanbar Joas nan niib na lor mɔlor nan Yennu, a bi sii tee Yennu niib; u bia din te ki kpanbar na nan u niib lor mɔlora ki tur bi leeb. ¹⁸ Ŋanne niib na saan yeer tingbann Baal jiantu diiuk na, ki bet maruŋ binbinta nan pata, ki kpil Baal manntɔɔ Matann, binbinta na tɔɔnn po.

Jehoyada din senn guuteeb, Yenjiantu ŋasaakak na boore, ¹⁹ ŋaan ki ŋɔɔ nan kunkɔnkɔnna saakab na, nan kpanbar guuteeb na, nan kpanbar ŋaak guuteeb na chian kpanbar na, ki nyii nano Yenjiantu ŋasaakak ni, ki saan nano u ŋaak ni, ki niib na wei saan. Joas din kɔɔ guuteeb tammɔb na ni, ki kar naan gbant paak. ²⁰ Niib na kur din gbee nan parpeenne, ki doo na ŋmin, kimaan bi kpil poobat Atalia, naan ŋaak niwa.

²¹ Joas din mɔk bina ŋanlore-e ki dii Juda naan.

12

*Ki jiin Juda kpanbar Joas po
(2 Barkperii 24.1-16)*

¹ Israel kpanbar Jehu naan bina ŋanlore nie, ki Joas dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piinna. U naa sann din tee Sibia-e, ki nyii Beerseba. ² Joas manfoor ni kur, u din tuun linba mei Yennu par, kimaan manntɔɔ Jehoyada-e din kɔontɔ yan, ³ ŋaan u din ki biir patmannboa na, ki niib na din mann maruŋ ki jokit bonnunubit leŋ.

⁴ Ki Joas tun yiin mannteeb na, ki tan betib a bii bɔrii likirii nba ki bi gaan ki jiin Yenjiantu ŋasaakak maruŋ po, linba ki niib na pa ki li tee yoo kur maruŋ, nan yanbɔɔ piinii po na. ⁵ Manntɔɔ kur tee sii dia waa mann binba maruŋ na likiriie, bi sii dia likirii maje ki ŋammi Yenjiantu ŋasaakak na, laa kpaa talas biaŋinba na.

⁶ ŋaan mannteeb na din ki ŋamm siar, Yenjiantu ŋasaakak na ni, ki saa tuu Joas naan bina piinlee nan ŋantaa ni. ⁷ ŋanne ki kpanbar na yiin Jehoyada nan mannteeb ki boib a, “Bee ki i ki ŋamm jiantu ŋasaakak na? Laa nyii mɔtana ki saa, i ji kan dia likirii maŋ, ii jii tur, ki bii ŋamii jiantu ŋasaakak na.” ⁸ Ki mannteeb na sak maan na, ki bia sak nan bi kan ŋamm siar bi tiɔŋ jiantu ŋasaakak na ni.

⁹ Ki Jehoyada jii lakir ki fut fɔnn li yur paak, ki sennir maruŋ binbintir na boor, jiantu ŋasaakak na tammɔb diitu po, ki mannteeb nba guu tammɔb boor na jii likirii nba ki jiantteeb tur na kur, ki teen lakir na ni. ¹⁰ Yoo nba kur ki likirii na yabit lakir na ni, kpanbar ŋaagbansɔbiriɔ nan mannteeb yudaano na tuu baare, ki kan likirii na ki wuun bɔtoot ni.

¹¹ Bi-i sob li mob yoo nba, bin jii ki tur binba gorii jiantu ɲasaakak ɲammu toona na, ki bin pa kanpintanba na, nan tanmaara na, ¹² nan tankpeerteeb na, ki bia daa taabii nan tana nba ki bi saa jii ɲamm ɲasaakak na, ki bia pa panlia nba be. ¹³ Bi din ki nyint likirii maɲ ni ki naan nyubitii, koo kutsonii, koo naatuna, koo fita bona, koo salimpeena koo salimmona bonsiari. ¹⁴ Bi din dia li kur ki pa toontunna nae, ki bia daa Yenjiantu ɲasaakak na ɲammu bona. ¹⁵ Binba din gorii toonn na paak na din tee nimomme, li paak li din ki kpaas talas ki bin wann saakab na baa jii likirii na ki tun toona biaminba. ¹⁶ Likirii nba ki niib tur ki li tee pann panu piinii, nan biit paak Yenpiinii na, bi din ki tee ɲann lakir na ni; ɲann tee mannteeb na yare.

¹⁷ Li yoo na, kpanbar Hasael nba tee Siria kpanbar na lek Gaaf doo ki nyannir. Li poor po ki u lor a wun lek Jerusalem. ¹⁸ Ki Juda kpanbar Joas jii piinii nba kur ki kpanbara nba din gar, ki tee Jehosafat nan Jehoram nan Ahasia na, din tur Yennu na, ki pukin u piinii nan salima nba kur be Yenjiantu ɲasaakak ni, nan kpanbar ɲaak, ki turir ki li tee piinii ki teen kpanbar Hasael. Li yoo na ki kpanbar Hasael jii u kunkonkonna ki nyii namm Jerusalem.

¹⁹ Kpanbar Joas nba tun linba kur ki pukin, li sob be Juda kpanbara barkperii gbant ni.

²⁰⁻²¹ Kpanbar Joas saakab din lor bonbiir ki jiin u po, ki bi ni banlee nba tee Simeaf bija Josakar, nan Somer bija Jehosabad din kpiiu, ɲaak nba ki bi maa tij nba ki bi din gbeen na

ni, ki li be Jerusalem yondo po, ki kpia sɔnu nba saa Sila na. Bi din pii Joas kpanbara kaat nie, Defid doo ni, ki u bija Amasia gaar u naan.

13

Ki jiin Israel kpanbar Jehoahas po

¹ Ki Ahasia bija Joas nba dii Juda naan li bina piinlee nan n̄ntaa nie, ki Jehu bija Jehoahas dii Israel naan, ki kar Samaria bina piik nan n̄nlore. ² U din tee nan kpanbar Jeroboam nba gara ki u wei nae, ki tun biir Yennu ki kɔɔn Israel teeb biit ni; u din ki nyik u yanbontoona.

³ Li paak ki Yennu wutoor doo Israel teeb paak, ki u te ki Siria kpanbar Hasael nan u bija Benhadad kɔn ki nyant Israel teeb yoo nan yoo.

⁴ Ki Jehoahas miar Yennu, ki Yennu nba la Siria kpanbara dia Israel teeb nan biak na, ki u gbat u miaru. ⁵ Yennu din tur Israel teeb tɔɔndaanɔ, ki u nyinnib Siria teeb nuu ni, ki Israel teeb na ji din be bi yamani nan sinsinn na. ⁶ Ŋaan bi din ki nyik bi biit nba ki kpanbar Jeroboam din kɔɔmm li ni na, ki tukin tee biit damm, ki te chicherpook Asera ninnaun̄ na be Samaria.

⁷ Jehoahas kunkɔnkɔnna nba din tenn na tee taanjakira piingmue, nan taantorit piik, nan kunkɔnkɔnna tusaa piik nba somm taatin̄, kimaan Siria kpanbar din kp̄ii binba biar na kura, ki n̄maa yotib nan tant na.

⁸ Linba kur ki kpanbar Jehoahas tun pukin, nan u par toona kur sɔb be Israel teeb barkperii gbant ni. ⁹ U din kpo, ki bi piiu Samaria, ki u bija Jehoas gaar u naan.

Ki jiin Israel kpanbar Jehoas po

¹⁰ Juda kpanbar Joas naan bina piintaa nan ŋanlore nie, ki Jehoahas bija Jehoas dii Israel naan ki kar Samaria bina piik nan ŋanloob.

¹¹ U mun bia din tun biir Yennu, ki wei kpanbar Jeroboam nba din koon Israel teeb biit ni na taa. ¹² Linba ki kpanbar Jehoas tun, ki pukin u parcheenn konn nba ki u din kon nan Juda kpanbar Amasia na, li sob be Israel kpanbara barkperii gbant ni.

¹³ Jehoas din kpo, ki bi piii kpanbara kaat ni Samaria, ki u bija Jeroboam nba pukin banlee na gaar u naan.

Ki jiin Elaisa kuun po

¹⁴ Yiarjaann din soor Elaisa, ki waa doo ki tee saa kpo na, ki Israel kpanbar Jehoas baar a wun foonto, ki mo ŋaan yeen a, “N baa, n baa. Fine tuu tee Israel fat-too nba paar.”

¹⁵ Ki Elaisa yeto a, “Lomin torbann nan peenii waan.” Ki Jehoas lon. ¹⁶ Ki Elaisa yet a wun teen siir nan tonu, ki kpanbar na teen nna, ki Elaisa jii u nii ki paan kpanbar na nii paak. ¹⁷ Kpanbar na din wei Yennu sokinii na nba wannɔ bianjinba ki loot takorbonn nba took Siria po na, ki Elaisa yeto a, “Ton peenu maŋ.” Kpanbar na nba to peenu na yoo nba ki Elaisa pak nan kunkosaakar a, “Fine tee Yennu peenu nba ki u saa jii ki nyann Siria teeb. A saa kon nan Siria jab na Afek doo ni nan yoo nba ki a tan saa nyannib.”

¹⁸ Elaisa din yeto a wun jii peenii nba biar na ki faa tiŋ. Ki kpanbar na jii faa tiŋ taar muntaa ŋaan nyik. ¹⁹ Ki Elaisa wutoor doo, ki

u yet kpanbar na a, “A bo saa faa munɔmu koo munloobo, ki a bo saa nyann Siria jab fas fas, ɔaan a ji saa nyannib muntaa kɔɔe.”

²⁰ Elaisa din kpo, ki bi piiu.

Binn kur, Moab jab din kɔn nan Israel jabe.

²¹ Dasiar ki Israel teeb tan yaa bin pii nirɔ, ki la Moab jab na baat a bin lekib, ki bi jii kuun na ki lu Elaisa kaaok ni, ɔaan chiar, ki kpeemmo na gbanant nba sii Elaisa kpaba yoo nba, ki kpeemmo na yeent ki fiir kuun ni ki see.

Ki jii Israel nan Siria tob po

²² Kpanbar Jehoahas naan yoo, Siria kpanbar Hasael din tuu dia Israel teeb diabiike, ²³ ɔaan Yennu din ɔan ki bia mok ninbatinu namm. Yennu din ki chab ki Siria teeb biirib, ɔaan u din sommitibe, kimaan u molor nba ki u lor nan Abraham nan Aisak nan Jakob na paak. U din ki ban tamm u niib po.

²⁴ Siria kpanbar Hasael kuun poorpo, u bija Ben-hadad-e din gaar u naan. ²⁵ Ki Israel kpanbar Jehoas kɔn nyann Ben-hadad taar muntaa, ki fat doi nba ki Ben-hadad din gaar, yoo nba ki Jehoas baa Jehoahas dia Israel yent na.

14

Ki jii Juda kpanbar Amasia po (2 Barkperii 25.1-24)

¹ Jehoahas bija Jehoas nba dii Israel naan bina ɔanlee ni, ki Joas bija Amasia dii Juda naan, ² ki tee bina piinlee nan ɔanɔmu. U din kar Jerusalem bina piinlee nan ɔanya. U naa din nyii Jerusalem-e, ki u sann tee Jehoadinn.

³ U din tuun linba gboot Yennu numm, ɲaan u din ki tee nan u yeeja kpanbar Defid na; u din tun linba ki u baa Joas din tun na boorue.

⁴ U din ki bet patjiantboa na, ki niib na tukin ki mann maruɲ leɲ, ki jokit bonnunubit.

⁵ Amasia nba gaar yiikoo ki gbenn na, ki u kp̄ii kpanbar ɲaasaakab nba din kp̄ii u baa na.

⁶ U din ki kp̄ii bi waasi. U din tun nan Yennu nba wann Moses sennu ni nae a, “Wadammm ki tee bin kpo bi waas toonbiit paaki; ki waas mun ki tee bin kpo bi baanba toonbiit paaki, nisaarik tee wun kpo toonbiit nba ki u moɲ tun paake.”

⁷ Amasia din kp̄ii Edom kunkonkonna tusaa piik, Yaarin Baauk ni. U din nyann Sela doo tob ni, ki purir Jokteel, ki li tee li sann nan dinna.

⁸ Amasia din tun toonii Israel kpanbar Jehoas boor, ki loon bin kɔn. ⁹ ɲaan ki kpanbar Jehoas jiin mɔb a, “Sianyoo ki Lebanonn kunkonn paak kunkonɲ tun toomu kpek boor a, ‘Jiin a bipoo ki tur n bija ki wun kɔon;’ ki muuk ni bonkobuk gaar ki ɲmaa kunkonɲ na ki kp̄ii.

¹⁰ Tɔn, fin Amasia nyann Edom jaba, ki ji mɔk parbifaant. ɲaant ki a japaat maɲ n jaɲa, ki fii be ɲaak ni. Bee ki a kpaan biak nba saa di fin nan a niibi?”

¹¹ ɲaan Amasia din ki sak gbiinti, ki kpanbar Jehoas jii u jab ki saan kɔn nano, Bef-semes, Juda tiɲ ni. ¹² Bi din nyann Amasia jab na, ki u jab maɲ kur chiar kun bi doi ni. ¹³ Jehoas din soor Amasia, ki kɔɔ Jerusalem, ki bet joonjouk na, laa nyii Efraim Tammɔb boor ki saa tuu Lotik Tammɔb boor, ki li fɔkint tee taakaabii

kobii ŋanlee. ¹⁴ U din jii likirii nan salima nba ki u la kur, nan Yenjiantu ŋasaakak ni bona kur, nan kpanbar ŋaak ni məkint kur, ki kun nann Samaria, ki bia soor siab ki kun namm.

¹⁵ Linba kur pukin ki kpanbar Jehoas din tun, ki kpaab nan u partob nba ki u faa Juda kpanbar Amasia na, li kur sob be Israel kpanbara barkperii gbant ni. ¹⁶ Jehoas din kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, Samaria doo ni, ki u bija Jeroboam gaar u naan.

*Ki jiiin Juda kpanbar Amasia kuun po
(2 Barkperii 25.25-28)*

¹⁷ Ki Israel kpanbar Jehoas kuun poorpo, Juda kpanbar Amasia din dii bina piik nan ŋanŋmu. ¹⁸ Linba kur pukin ki kpanbar Amasia din tun, li sob be Juda kpanbara barkperii gbant ni.

¹⁹ Jerusalem teeb din lor a bin kpi Amasia, ki u chiiar ki saan Lakis, ŋaan ki u datai na wei leŋ ki saa kpuii. ²⁰ Bi din paan u gbanant taamm paake, ki ŋmat nann Jerusalem, ki saa piiu kpanbara kaat ni, Defid doo ni. ²¹ Ki Juda teeb dinn u bija Yusia naan, ki soo ki u tee bina piik nan ŋanloob. ²² Yusia baa kuun poorpo, u din ŋamm fat Elaf ki ŋamm maar.

Ki jiiin Israel kpanbar Jeroboam-ko na po

²³ Ki Joas bija Amasia nba dii Juda naan bina piik nan ŋanŋmu ni, ki Jehoahas bija Jeroboam dii Israel naan, ki kar Samaria bina piinna nan yenn. ²⁴ U din tun ki biir Yennu, ki wei kpanbar toŋ Jeroboam nba tee Nebat bija ki din koon Israel teeb biit ni na taatok. ²⁵ U din koon fat

yent nba kur tuu tee Israel teeb yar sinsinn na, laa nyii Hamaf gaanu gaŋ po, ki saa tuu Mɔk-kpeenn na diitu. Linba nae ki Israel teeb Yomdaano Yennu din senn mɔsonn ki te ki u toontunno Jona, wunba tee u sokinii na pak. Jona baa din tee Amitai-e, ki nyii Gaaf Hefer.

²⁶ Yennu din la Israel teeb nba di biak bonchiann bianjinba, ki soo din kaa ki saa sommibi. ²⁷ Ŋaan li din ki tee Yennu lor kaa nan wun biir Israel teeb chain chaini. Li paak ki u te ki kpanbar Jeroboam nba tee Jehoas bija na nyinnib biak maŋ ni.

²⁸ Linba ki Jeroboam maŋ din tun ki pukin, u partobii nba ki u faa, nan waa din fat Damaskus nan Hamaf doi ki tur Israel teeb na, li kur sob be Israel kpanbara barkperii gbant ni. ²⁹ Jeroboam din kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, ki u bija Sekaria gaar u naan.

15

Ki jiin Juda kpanbar Yusia po (2 Barkperii 26.1-23)

¹ Israel kpanbar Jeroboam-loo na naan bina piinlee nan ŋanlore niŋe, ki Amasia bija Yusia dii Juda naan, ² ki mɔk bina piik nan ŋanloob, ki kar Jerusalem bina piingmu nan ŋanlee. U naae din tee Jekolia, ki nyii Jerusalem. ³ Yusia din tuun toonjana Yennu toonn nan u baa nba din tuun nae. ⁴ Ŋaan u din ki biir tingbann jiant boa na, ki niib na tukin ki mann maruŋ leŋ, ki jokit bonnunubit. ⁵ Yennu ji din te ŋaauk baa Yusia paak, ki saa tuu u kuun. U din koo u kooe,

ki bi bia te ki u nyik toona kur, ñaan ki u bija Jotam ji dia tiñ na.

⁶ Linba kur ki Yusia tun ki pukin, li sɔb be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ⁷ Yusia din kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, Defid doo ni; ki u bija Jotam gaar u naan.

Ki jiin Israel kpanbar Sekaria po

⁸ Juda kpanbar Yusia naan bina piintaa nan ñanniin niñe, ki Jeroboam-loo na bija Sekaria dii Israel naan, ki kar Samaria ñmaarii ñan-look. ⁹ U din tee nan kpanbara nba gar ki u wei nae, ki tun biir Yennu. U din tokii Nebat bija kpanbar Jeroboam nba din koon Israel yanbomm ni na toonbiite. ¹⁰ Jabes bija Salum din lor biit ki jiin Sekaria po, ki kpiiu Ibleam doo ni, ñaan gaar u naan.

¹¹ Linba kur ki Sekaria tun, li sɔb be Israel kpanbara barkperii gbant ni.

¹² Ki Yennu nba din senn mɔsonn nba tur Jehu na gbee. U din yet a, "A yaaboona ki saa tuu maaru munna ni sii yoo di Israel naame."

Ki jiin Israel kpanbar Salum po

¹³ Juda kpanbar Yusia naan bina piintaa nan ñanyia niñe, ki Jabes bija Salum dii Israel naan ki kar Samaria ñmaayenkoo.

¹⁴ Gadi bija Menahem din nyii Tirsa ki saan Samaria ki kpii Salum, ñaan gaar u naan.

¹⁵ Linba kur ki kpanbar Salum tun ki pukin, u lorbiit nba jiin kpanbar Sekaria po na sɔb be Israel kpanbara barkperii gbant ni. ¹⁶ Menahem nba din nyii Tirsa ki saa na, ki u biir Tapua doo na fas fas, nan li niib nan yent nba lintir kur,

kimaan doo maŋ niib din ki jii bi moŋ ki turo.
U bia din pit poob nba mək poa nae.

Ki jiin Israel kpanbar Menahem po

¹⁷ Juda kpanbar Yusia naan bina piintaa nan ŋanyia niŋe, ki Gadi bija Menahem dii Israel naan, ki kar Samaria bina piik. ¹⁸ U din tun biir Yennu, kimaan u tokii Nebat bija kpanbar Jeroboam nba din koon Israel teeb biit ni na toonbiite nan u kuun. ¹⁹ Asiria kpanbar Tiglaf Pileser din lek Israel, ki Menahem turo salimpeena ankora piintaa nan ŋanniin, a wun turo sommir, ki ŋoo Menahem-ii mək yiikoo tiŋ na paak. ²⁰ Menahem din mia Israel məkitaе, ki soo kur pa salimpeena kuna piinŋmu-ŋmu. Ki Tiglaf Pileser ji ŋmat kun u doo ni.

²¹ Linba kur ki Menahem din tun ki pukin, li sob be Israel kpanbara barkperii gbant ni. ²² U din kpo, ki bi piuu, ki u bija Pekahia gaar u naan.

Ki jiin Israel kpanbar Pekahia po

²³ Juda kpanbar Yusia naan bina piinŋmu niŋe, ki Menahem bija Pekahia dii Israel naan, ki kar Samaria bina ŋanlee. ²⁴ U din tun biir Yennu, ki tokii Nebat bija kpanbar Jeroboam nba din koon Israel teeb biit ni na toonbiit. ²⁵ Pekahia kunkonkonna saakoo nba ki u sann tee Peka, ki u baa sann tee Remalia na, din lor nan Gilead jab piinŋmu, ki kpai Pekahia, naan ŋaak dipaaruk na ni, Samaria doo ni, ŋaan gaar u naan.

²⁶ Linba kur ki Pekahia din tun ki pukin, li sob be Israel kpanbara barkperii gbant ni.

Ki jiin Israel kpanbar Peka po

²⁷ Juda kpanbar Yusia naan bina piinḡmu nan ḡanlee niḡe, ki Remalia bija Peka dii Israel naan, ki kar Samaria bina piinlee. ²⁸ U din tun ki biir Yennu, ki wei Nebat bija kpanbar Jeroboam nba din koon Israel teeb biit ni na toonbiit.

²⁹ Yoo nba ki Peka din tee kpanbar nae, ki Asiria kpanbar Tiglaf Pileser kon nyann Ijonn nan Abel Bef Maaka nan Janoa nan Kedes nan Hasor doi, nan Gilead nan Galilii nan Naftali yentnba, ki jii niib na ki saan namm Asiria, ki teenib yommii.

³⁰ Juda kpanbar Yusia bija Jotam naan bina piinlee niḡe, ki Ela bija Hosea lor lorbiik, ki kpaii kpanbar Peka, ḡaan gaar u naan. ³¹ Linba kur pukin ki Peka tun, li sob be Israel kpanbara barkperii gbant ni.

Ki jiin Juda kpanbar Jotam po

³² Israel kpanbar Remalia bija Peka naan bina ḡanlee niḡe, ki Yusia bija Jotam dii Juda naan, ³³ ki tee bina piinlee nan ḡanḡmu, ki kar Jerusalem bina piik nan ḡanloob. U naae din tee Jerusa, ki u tee Sadok bipoo. ³⁴ Jotam din wei u baa Yusia binbeḡe, ki tun linba ḡan Yennu toonn. ³⁵ Ḥaan u din ki bet tingbann jiant boa na; ki niib na tukin ki mann maruḡ, ki jokit bonnunubit leḡ. Jotam-e din ḡamm maa Yenjiantu ḡasaakak gaḡ po tammob na.

³⁶ Linba kur ki Jotam tun ki pukin, li sob be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ³⁷ Waa din tee kpanbar yoo nba nae, ki Yennu sint tun Siria kpanbar Resinn, nan Israel kpanbar

Peka, ki bi saan wor Juda. ³⁸ Jotam din tan kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, Defid doo ni, ki u bija Ahas gaar u naan.

16

Ki jiin Juda kpanbar Ahas po (2 Barkperii 28.1-27)

¹ Israel kpanbar Remalia bija Peka naan bina piik nan njanlore niŋe, ki Jotam bija Ahas dii Juda naan, ² ki tee bina piinlee, ki kar Jerusalem bina piik nan njanloob. U din ki tuun u yeeja kpanbar Defid toonŋana na booru, njan tuun linba ki mei Yennu par, ³ ki tokii Israel kpanbara toonbiit. U din fit kpil u tiŋn bija ki mann mujoonu maruŋ ki tur tingbann, ki tokii marinbiit nba ki niib na tuun. Niib maŋe ki Yennu din ber nyinnib tiŋ na ni, njan ki Israel teeb koo na. ⁴ Tingbann jiant boa kur, li kunkona paak nan tijakpera nyaka, Ahas din mann maruŋo ki jokit bonnunubit.

⁵ Siria kpanbar Resinn nan Israel kpanbar Peka din njaaloon Jerusalem ki lekir, njan bi din ki nyann Ahas-i. ⁶ (Li sakir niŋe ki Edom kpanbar din nmat fat Elaf doo yiikoo, ki ber nyinn Juda teeb nba koo leŋ na. Edom teeb na din koo Elaf-e, ki bia daa be leŋ.) ⁷ Ahas din tun toonii Asiria kpanbar Tiglaf Pileser boor nan moŋmaan na a, "N tee a daabire nan a bija. Baat ki tan fatin Siria nan Israel kpanbara nba lekin na nuu ni." ⁸ Ahas din jii likirii nan salima nba be Yenjiantu nasaakak ni na, nan kpanbar njaak beka ni, ki tur kpanbar na, ki li tee piinii. ⁹ Tiglaf Pileser din tun Ahas loomm na, ki jii

kunkonkonna ki lek Damaskus, ki nyannir, ki kpil kpanbar Resinn, ki soor u niib ki teemm yommii, ki saan namm Kir.

¹⁰ Ki kpanbar Ahas nba saan Damaskus a wun chet kpanbar Tiglaf Pileser na, ki u la maruḡ binbintir leḡ, ki tun toonii nan li nin-nauḡ ki wann manntoo Yuria laa naan biaginba chib chib. ¹¹ Ki Yuria maa maruḡ binbintir nba tee nan ḡann na, ki gbennira ki Ahas fit jen. ¹² Ahas nba nyii Damaskus ki jen, ki u la nan bi maa binbintir nawa, ¹³ ki u joo bonkobit maruḡ nan jeet piinii li paak, ki bia moon daan piinii nan weinanleeb piinii maruḡ na son li paak. ¹⁴ Kutmont binbintir nba ki bi din jii tur Yennu na din see binbint-paann na nan Yenjiantu ḡasaakak na sinsuuk nie, ki Ahas chatir ki senn binbint-paann na gaḡ po. ¹⁵ Li poorpo ki u tur Yuria mob a, “li mann sanyiok ni mujoonu maruḡ, nan daajoouk jeet maruḡ, nan mujoonu piinii, nan jeet piinii nba tee kpanbar yar, nan niib na yar, nan niib na daan piinii, n binbint-gbenir na paak. A jii bonkobit nba kur ki a kotib na son ki moon li paak. Ijaan a nyik kutmont binbintir na ki lii tee buntir.” ¹⁶ Ki Yuria tun nan kpanbar nba wanno na.

¹⁷ Kpanbar Ahas din tukit tukit kutmont torit nba be na, ki jii kutsont nba tuu be li paak na. U bia din too kutmont nyunbuuk nba too kutmont naajai piik nan banlee poorpo na, ki sennir tana fiakir paak. ¹⁸ Ahas nba bia din loon wun maan Asiria kpanbar par na, ki u nyinn naan binbintir taanmaata nba be Yen-

jiantu ɲasaakak ni na, ɲaan loon kpanbar yur po tammokɔkir nba kɔɔ Yenjiantu ɲasaakak ni na.

¹⁹ Linba kur ki kpanbar Ahas din tun, li sob be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ²⁰ Ahas din kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, Defid doo ni, ki u bija Hesehia gaar u naan.

17

Ki jiin Israel kpanbar Hosea po

¹ Juda kpanbar Ahas naan bina piik nan ɲanlee niɲe, ki Ela bija Hosea dii Israel naan ki kar Samaria bina ɲanyaia. ² U din tun biir Yennu-wa, ɲaan u biit na din ki baar kpanbara nba din dia Israel teeb sinsinn na yari. ³ Asiria kpanbar Salmaneser din faa kpanbar Hosea tob, ki Hosea jii u moɲ ki chabɔ, ki teenɔ jioɲ binn kur. ⁴ ɲaan binsiar Hosea din tun toonii Ijpt kpanbar nba ki bi yiu So na boor, ki boi sommir po, ki ji nyik binn kur jioɲ nba ki u tuu pa teen kpanbar Salmaneser na. Yoo nba ki Salmaneser bann linba na, ki u te ki bi soor Hosea ki kɔɔɔɔ dansarik.

Ki jiin Samaria baak po

⁵ Salmaneser din wor Israel ki ɲaa loon Samaria. Waa ɲaa loon na, li bina ɲantaa ni, ⁶ ki li tee Hosea naan bina ɲanyaia ni, ki Asiria kpanbar Salmaneser nyann Samaria, ki soor Israel teeb na ki teenib yommii, ki kun namm Asiria yent ni, ki saa kaan siab Hala doo ni, ki kaan siab ki kpian Habor mɔkir ki li be Gosann yent ni, ki kaan leeb Media doi ni.

⁷ Samaria din baa, kimaan Israel teeb tun ki biir bi Yomdaano Yennu nba din fatib Ijipt kpanbar boor, ki nyinnib Ijipt tiŋ ni nawa. Bi din jiantir patae, ⁸ ki waa niib nba ki Yennu ber nyinnib ŋaan ki bi koo na marinbiit, ki bia waa marinbiit nba ki Israel kpanbara tuun na. ⁹ Israel teeb na din tuun linba ki bi Yomdaano Yennu yet nan li ki ŋan nae. Bi din maa tingbana jiant boae bi doi kur ni, laa nyii li digbanbis ki saa tuu li digbangbeŋa. ¹⁰ Joor kur paak nan tijakper kur nyakir ni, bi din chaan jiantu tanchaakaa, nan chicherpook Asera ninnant, ¹¹ ki jokit bonnunubit, tingbana maruŋ binbinta paak, ki waa niib nba ki Yennu ber nyinnib na marinbiit. Bi toonbiit na din donn Yennu wutoore. ¹² Bi din yêŋ Yennu sennu nba yaa bi daa jiantir yenbis nawa.

¹³ Yennu poŋ din tun u toonii nan u sokiniinba a bin kpaan Israel nan Juda teeb na a, “Nyikin i toonbiit na, ŋaan sak n sennii nba ki n din tur i yeejamm, ki tan gaan tur n toontunna nba tee sokiniinba, ki bi turi na.” ¹⁴ Ŋaan bi din ki saki, ki tee tubkangbata nan bi yeejamm nba din tee, ki ki teen bi Yomdaano Yennu yada na. ¹⁵ Bi din yêŋ Yennu wannue, ki ki dia molor nba ki Yennu lor nan bi yeejamm na, ki ki fiin u kpaanii na po. Bi din jiantir yenbise, linba kaa nyooti, ki bi moŋ tan kaa nyooti, ki waa niib nba koo kpiab na taa, ki yêŋ Yennu sennu nba ki u yet a bi daa tokii leeb na. ¹⁶ Bi din biir bi Yomdaano Yennu sennii kur, ŋaan nan kut naajabis banlee, ki bia kpeer chicherpook Asera ninnauŋ, ki jiantir

ɲmaabira nan tingbann Baal. ¹⁷ Bi din kpi bi bonpoi nan bonjaie ki li tee mujoonu maruɲ ki teen tingbana. Bi din saa tanbiinɲoorii nan ninnyɔɔn damm boa, ki tuun toona nba ki mei Yennu pari, ki u wutoor doo. ¹⁸ Yennu maɲ wutoor din doo ɲamm Israel teeb paak, ki u ber yatib u boor, ɲaan nyik Juda booru koo.

¹⁹ ɲaan Juda teeb na mun bia din ki sak bi Yomdaano Yennu mɔbi, bi din tokii Israel teeb marimae. ²⁰ Ki Yennu yɛt Israel teeb na kur, ki dat bi tuba, ki jiiib kubin databiit nuu ni, nan waa tan boontib ki gbenn fas fas.

²¹ Yennu nba din bokit Israel teeb ki nyinnib Juda teeb ni na, ki Israel teeb jii Nebat bija Jeroboam ki teeno bi kpanbar. Jeroboam din te ki bi yɛt Yennu, ki te ki bi koo yanbongbenjir ni. ²² Bi din wei Jeroboam, ki tun biit nba kur ki u tun na, ²³ ki tan tuu yoo nba ki Yennu yat bi kur fas fas; nan waa din kpaanib bianjamba, ki li nyii u toontunna nba tee sokiniinba na moi ni, a u saa teemm na. Ki Asiria jab soor Israel teeb na, ki saan namm yommisin ni, ɲamm Asiria teeb tij ni, siaminba ki bi daa be na.

Bianjamba ki Asiria teeb kar Israel tij ni

²⁴ Asiria kpanbar din nyinn niib Babilonn nan Kuf nan Ifa nan Hamaf nan Sefarfaim doi ni, ki kaanib Samaria doi ni, ki bi set Israel teeb nba ki bi nyinnib na taar ni. Bi din yent doi na ki koo leɲ. ²⁵ Baa din sint kar leɲ na, bi din ki jiantir Yennu, ki ɲoo Yennu tun yanboro, ki bi kpai niib maɲ siab. ²⁶ Asiria kpanbar na din gbat nan niib nba ki u kaamm Samaria doi ni na ki mi tij na tingbann sennii, a li paak ki

tingbann na tun yanbora ki bi kpilii niib maŋ,
²⁷ ŋanne ki kpanbar na tur mɔb a, “Mannteeb
 nba ki ti baar namm, ki bi tee yommii na, yii te
 bi yeno n ŋmat leŋ, kii tumiib tiŋ na tingbann
 sennii.” ²⁸ Ki Yennu mannteeb nba ki bi din
 soorib Samaria ki yaat namm na yeno ŋmat
 saan kar Betel, ki tumii niib na bianjinba ki bi
 sii jiantir Yennu.

²⁹ ŋaan niib nba be Samaria na din tukin
 maa yenbis ki sent jiantu diit nba ki Israel teeb
 din maa na ni, ki kaann kur niib maa bi yenbis,
 doi nba ki bi koo na ni: ³⁰ Babilonn teeb din
 maa bi tingbann Sukof Benof yenbik ninnauŋ
 nie, ki Kuf teeb maa bi tingbann Nergal yenbik
 ninnauŋ ni, ki Hamaf teeb maa bi tingbann
 Asima yenbik ninnauŋ ni, ³¹ ki Ifa teeb maa bi
 tingbana Nibas nan Tartak yenbis ninnant ni,
 ki Sefarfaim teeb kpi bi waas ki mann mujoonu
 maruŋ ki teen bi yenbis Adra-melek nan Ana-
 melek. ³² Niib na bia din jiantir Yennu, ki
 gann bi ni booru booru ki teemm mannteeb,
 tingbann jiantu boa, a bii mann maruŋ leŋ kii
 teemm. ³³ Bi din jiantir Yennu, ŋaan bia jiantir
 tingbana, nan bi digbana nba ki bi nyii na kaar
 nba tee.

³⁴ Bi bia daa dia bi kaar maŋ nan dinna. Bi
 ki jiantir Yennu, bi bia ki dia u sennu nan u
 wannu nba ki u din tur Jakob nba ki u purɔ
 Israel na yaaboona na. ³⁵ Yennu din lor mɔlore
 nan Israel teeb ki yetib a: “I daa jiantir pata. I
 daa gbaant bi tɔonn koo ki jiantib, koo ki mann
 maruŋ ki teemm. ³⁶ Li tee yin sak min Yennu
 mɔbe. Mine nyinni Ijipt tiŋ ni nan yiikoo nan

panchion; li tee yin jiant mine ki mann marun ki turin. ³⁷ Yoo kur, ii saak n sennu nan n momaan nba ki n sob turi na. I daa jiantir yenbis. ³⁸ I daa tammit molor nba ki n lor nani na. ³⁹ Ii saak min i Yomdaano Yennu mob man, ki n saa nyinni i datai nuu ni.” ⁴⁰ Ijaan boorganu nba kar Israel tij ni na din ki gbiinti, njan waa bi moŋ kaar.

⁴¹ Niib maŋ din jiantir Yennu njan bia jiantir yenbis; ki bi yaabona bia daa tuun nna nan dinna.

18

Ki jiin Juda kpanbar Hesehia po (2 Barkperii 29.1-2; 31.1)

¹ Ela bija Hosea nba din dii Israel naan bina nantaa niŋe, ki Ahas bija Hesehia dii Juda naan, ² ki mok bina piinlee nan njanmu, ki kar Jerusalem bina piinlee nan njanja. U naa sanne tee Abija, ki tee Sekaria bipoo. ³ U din wei u yeeja kpanbar Defid taar, ki tun linba njan Yennu boor. ⁴ U din biir tingbann jiant boa, ki yeer tanchaakaa na, ki bia biir chicherpook Asera ninnant na. U bia din biir kutmont waauk nba ki Moses nan, ki li sann tee Nehustann na. Li yoo maŋ niib bia din jokit bonnunubit ki teenir baakir. ⁵ Hesehia din teen Israel teeb Yomdaano Yennu yada. Juda teeb ki mi la kpanbar ki u tee nan Hesehia na, waa din daa ki dii naan, nan u naan poorpo kurawa. ⁶ U din saak Yennu mob ki gaan u maan, ki dia sennii nba kur ki Yennu tur Moses na fanu, ki ki ban yêt Yennu mob. ⁷ Ki Yennu

be nano, ki u laat nyannu linba kur ki u tuun ni. U din kon nan Asiria kpanbar ki yêt u mɔb. ⁸ U din nyann Filistia teeb ki saat bi kaaj kur, laa nyii digbanbis ki saan tuu digbangbeja, ki kpaɓ Gasa nan li yent kur.

⁹ Hesehia naan bina ɲanna ni, Hosea nba din dii Israel naan bina ɲanlore niɲe na, ki Asiria kpanbar Salmaneser wor Israel tij ki ɲaa loon Samaria. ¹⁰ Baa ɲaa loonir li bina ɲantaa nie, ki bi nyannir. Hesehia naan bina ɲanloob niɲe na, ki li mun tee Hosea naan bina ɲanyia ni. ¹¹ Asiria kpanbar na din soor Israel teeb ki teenib yommii, ki saan namm Asiria, ki saa kaan siab Hala doo ni, ki kaan siab ki kpian Habor mɔkir ki li be Gosann yent ni, ki kaan leeb Media doi ni.

¹² Samaria doo din baa, kimaan Israel teeb na din ki sak bi Yomdaano Yennu mɔb, ɲaan biir mɔlor nba ki u lor namm na, ki bia yêt sennii nba ki Yennu toontunno Moses turib na. Bi din ki gbiint, ki bia ki sakiri.

*Biaɲinba ki Asiria jab yaa bin lek Jerusalem
(2 Barkperii 32.1-19; Aisaya 36.1-22)*

¹³ Kpanbar Hesehia naan bina piik nan ɲanna niɲe, ki Asiria kpanbar Senakerib lek Juda doi nba ki bi maa joona ki lint na, ki nyannib. ¹⁴ Ki Hesehia tur Senakerib mɔb, Lakis doo ni a, “N tun biira, nyikin konn na, ki n saa pa-a linba kur ki a loon.” Kpanbar na gatu din tee a Hesehia n turo salimpeena tusaa piik, nan salimmɔna tusir. ¹⁵ Hesehia din turo likirii nba kur be Yenjiantu ɲasaakak ni, nan u naan likborboor. ¹⁶ U bia din jii

salimmona nba ki u tiog din teen gana nan ganchaata paak, Yenjiantu nasaakak ni na ki tur Senakerib. ¹⁷ Ki Asiria kpanbar na nyinn kunkonkonna bonchiann, ki bi nyii Lakis, ki saan wor Hesehia, Jerusalem doo ni. Ki u saakajaana bantaa nba nmakitir kunkonkonna na nba baar Jerusalem yoo nba, ki bi yent sonu nba ki tanluura be, ki li kpia bunbuu nba ki nyun tokii ki nyi paapo nyundoonn ni na. ¹⁸ Ki bi tun ki yin kpanbar Hesehia, ki u saakab bantaa chetib. Nmame tee Eliakim, ki u te Hilkia bija ki gorii kpanbar na nkaak paak; nan Sebna, ki u tee kpanbar na gbansobiro, nan Asaf bija Joa, wunba sobin naan maan na. ¹⁹ Asiria saakab na yeno din yetib nan kpanbar na loon wun bann linbae tur Hesehia parcheenn nna. ²⁰ U din yet a, "I dukin nan mobona saa fit set tob yan nan tob paq niwaa? I dukii nmee saa taani ki yin kon nan Asiria teebi? ²¹ I dukii nan Ijipt-e saa taani; nmann sii tee nan niro nba saa jii moonpeenn ki teen patu nae; li saa jinte ki sor li daano nuu. Ijipt kpanbar tee nnae ki tur wunba kur maa u paak."

²² Asiria toondaano na din nmam yet a, "Koo i saa fit pakin nan i jii i moq ki gaan i Yomdaano Yennu paake-e? Yenjiantu diit nan u maruq binbintae ki Hesehia din biir, yoo nba ki u yet Juda nan Jerusalem teeb a bii jiantir Yennu, maruq binbintir nba be Jerusalem na kuukoo boor. ²³ N saa jii kpanbar na sann ni ki pooni. N saa turi taanii tusaa nmallee, li-i tee ki i saa fit la jab ki bin jakib. ²⁴ I poq kan fit nmaa

Asiria saakoo nba joont taar ni, naan loon Ijipt teeb n turi taantorit nan taanjakira. ²⁵ I dukin nan Yennu kaa sommin ki n kon nyann i tiŋ na-a? Yennu tiŋo pakin nan man lek i tiŋ na ki biirir.”

²⁶ Ki Eliakim nan Sebna nan Joa pak tɔndaano na a, “Chanbaa, pakin Aram teeb maan ni ki turit. Ti gbia li maan. Daa piak Hiibru teeb maami, niib nba kur be joonjouk paak na gbiine.”

²⁷ Ki tɔndaano maŋ jiin a, “I dukii a yimm nan kpanbar kuukoo paake te ki kpanbar na tumin a man tan pak linba na ki turini-i? Aaii. N bia piak ki teen binba kar joonjouk paak nae; bi tan saa di bi tiŋ bint ki nyu bi tiŋ nyarin, nan yaa tan saa di i bint ki bia nyu i nyarin bianaŋinba.”

²⁸ Li poorpo ki tɔndaano maŋ fiir set, naan pak Hiibru maan ni nan kunkosaakar a, “Gbiintir linba ki Asiria kpanbar piakii na.

²⁹ U kpaani nan i daa te ki kpanbar Heskia kparimiini. Heskia kan fit tinni. ³⁰ I daa te ki u daaki ki i maa Yennu paaki. I daa dukii nan Yennu saa tinni, ki ber Asiria kunkonkonna ki bi kan kon nyann i doo. ³¹ I daa gbiin Heskia maami. Asiria kpanbar piaki a yin nyi doo na ni, ki jii i moŋ ki turɔ. U bo saa chabi ki yin di i tiinii loona, ki bia nyu i bunbuna ni nyun, ³² ki tan tuu yoo nba ki kpanbar maŋ saa kaani tiŋ nba tee nan i yar na, siaminba ki daan tiinii kpaant be, ki i sii laat daan, ki boroboro dii be, ki i sii tee boroboro; li tee tiŋ nba gbee nan kpan tiinii, kpan nan siat be leŋ. Li-i tee ki i

tun linba ki u wanni na, i kan kpo, ɲaan i sii be-e. I daa te ki Hesehia kpanni ki i dukii nan Yennu saa tinni. ³³ Digbansiar tingbann mi tinnir Asiria kpanbar nuu ni-i? ³⁴ Hamaf nan Arpad tingbana na be lia motana? Sefarfaim nan Hena nan Ifa tingbana na be lia? Bi soo din tinn Samaria-waa? ³⁵ Nlee yooe ki digbana na kur tingbana din ban tinnib, ki nyinnib ti kpanbar na nuu ni? Ki bee teen ki i dukii nan Yennu saa fit tinn Jerusalem-i?”

³⁶ Niib na din ɲmine, nan kpanbar Hesehia nba wannib na, ki ki pak nan mobona. ³⁷ Eliakim nan Sebna nan Joa din pat bi tiate nan parbiir, ɲaan saan ki wann kpanbar Hesehia linba kur ki Asiria toondaano na pak.

19

Biaɲinba ki kpanbar na boi Aisaya kpaanii po

(Aisaya 37.1-7)

¹ Kpanbar Hesehia nba gbat maan na yoo nba, ki u pat u tiat nan parbiir, ɲaan lia botook liatir,* ki saan koo Yenjiantu ɲasaakak ni. ² U din tun Eliakim, wunba tee u ɲaasaakoo; nan Sebna nan mannteeb saakab, a bin saan Amos bija Aisaya, wunba tee Yennu sokinii na boor. Bi mun bia din lia botoot liatae. ³ Waa din turib mob nba a bin tur Aisaya-e na a: “Dinna tee biak daare; bi dat ti tuba, ki ti dii feiwa. Ti tee nan poo nba tuu yaa wun mar, ɲaan paɲ kaa nan matuk nae. ⁴ Asiria kpanbar tun u saakawakitire, ki u baar

* **19:1** 19.1 Li want nan u mok parbiire.

sukii Yennu nba fo na. A Yomdaano Yennu n gbat sukii na, ki dat binba sukii na tuba. Li paak, a miar Yennu ti niib nba tinn na paak.”

⁵ Aisaya nba gbat kpanbar Hesehia mɔb na, ⁶ ki u tur gatu na a, “Yennu beera nan a daa te ki Asiria jab na jeenta, nan baa yeen a ɲoo Yennu kan fit tinna na. ⁷ Yennu saa te ki kpanbar maɲ n gbat biyaa maan, ki ɲmat kun u tiɔɲ doo ni, ki ɲoo Yennu n te ki bin kpiu leɲ.”

*Ki jiin jeenu munlee na po
(Aisaya 37.8-20)*

⁸ Asiria toondaano na din gbat nan kpanbar na nyii Lakis-a, ki kɔn nan doo nba kpia nan Lakis, ki bi yir Libna nae; ki u saan leɲ a wun pak nana. ⁹ Mɔmaan din baar Asiria jab na, a Sudann kpanbar Tirhaka gar Ijpt kunkɔnkɔnna toonn, ki baat a bin worib. Kpanbar na nba gbat nna, ki u tur Juda kpanbar Hesehia gbouɲ, ¹⁰ ki yeto a, “Yennu nba ki a teeno yada na paka nan a kan baa n nuu ni, ɲaan a daa te ki li kpannani. ¹¹ A gbia linba kur ki Asiria kpanbar tuun ki teen digbann nba kur ki u dukin a wun biirir. A dukii nan a saa fit mir bota-a? ¹² N yeejamm din biir Gosann nan Harann nan Resef doi, ki kpil Bef-edenn niib nba din be Telasa na, ki bi tingbana din ki fit tinnibi. ¹³ Doi nba tee Hamaf nan Arpad nan Sefarfaim nan Hena nan Ifa na bat nba be lia?”

¹⁴ Ki kpanbar Hesehia gaar gbouɲ na toonii na boor ki karin. Li poorpo ki u saan Yenjiantu ɲasaakak ni, ki saa paan gbouɲ na Yennu toonn, ¹⁵ ɲaan miar Yennu a, “Yennu nba tee

Israel teeb Yennu, fin nba kar a naan binbintir paak, bona nba mək kpinkpant† na paapo, fin kooe tee Yennu, ki dia durinya na digbana kur. Fine nan tingbouŋ nan sanpaak. ¹⁶ Yennu, gotir linba tuun ki teent motana na. Gbiintir linba ki Senakerib piak ki sukii fin Yennu nba fo na. ¹⁷ Yennu, ti kur mi nan Asiria kpanbara maŋ biir digbana bonchiann, ki yaan li doi, ¹⁸ ki joo bi tingbana nba tee bonninnant nan tikpeet nan tana ki nisaarii teen, ki li kaa nyoot na. ¹⁹ Ti Yomdaano Yennu, nyintit Asiria jab na nuu ni, ki tingbouŋ na ni digbana kur n bann nan fin Yennu kooe tee Yennu.”

*Ki jiin kpanbar Senakerib baak po
(Aisaya 37.21-38)*

²⁰ Ki Aisaya nakin ki pak kpanbar Hesekia a Yennu yet a, “N gbat a miaru ki jiin kpanbar Senakerib powa. ²¹ Min Yennu yeen a: Jerusalem doo la fin Senakerib-e ki yisima. ²² A dukii a tuu sukii ki fiakit ŋmee na? A ki tur min Israel teeb kasii Yennu baakiri. ²³ A tun toonii a bii dont bi moŋ n boor, nan fin nan a taantorit kon nyann Lebanonn jojaana. A want a moŋ nan a choo leŋ kpek-foot nan leŋ tijanii, ki koo ki saa baar tiuk na sinsuuk ni. ²⁴ A want a moŋ nan a gbiir bunbuna digbangana ni, ki nyuu li nyun, a ki a kunkonkonna taa toŋ Nail məkir nyun, ki foerir.

²⁵ “A ki mi gbat nan n lor linba na sianyooewa-a? Ki motana ki n ji tumir. Mine

† **19:15** 19.15 Bi maan ni, bi yib “cherubime”, ki bi naan bonkobit, ŋaan mək kpinkpant.

tura yiikoo, ki a tunn dojaana ki teenir langbent. ²⁶ Binba din koo leŋ na din kaa paŋ. Bi din tiin jaŋmaaniie ki yorib. Bi din tee nan kpaab ni moot nae, koo moot nba pia moƆpinn paak na, ki woŋruk baar koorib.

²⁷ “Ŋaan n mi a benu kur, faa tuun linba nan faa saa sian. N mi faa donn wutoor n paak biaŋinba. ²⁸ N gbat labaar ki jiin a wutoor nan a parbifaant maŋ powa, ki moƆtana n saa tuun janpeenu a miar ni, ki kooŋn garika a moƆb ni, ki tokin nana soƋu nba ki a tokin baar na, ki jiina.”

²⁹ Ki Aisaya yet kpanbar Hesehia a, “Linba saa tun na sii tee nyinne. Binn na nan binn nba waa na, i daa sii di muuk ni bonpipiate. Ŋaan binn nba ji saa wei na, i saa bur i dii ki jaanir, ki bur tiinii ki di li loƋna. ³⁰ Binba tinn ki be Juda na sii bintir nan tiik nba jiina tuu sik tinpoor ni ki u loon loƋna nae. ³¹ Niib sii be Jerusalem nan SayoƋn kunkonn paak ki tee binba tinn, kimaan Yennu loon linba na n tume.

³² “Yennu nba pak linba ki jiin Asiria kpanbar na poe na: ‘U kan koo doo na ni, koo ki to peenu ki jiin li po. KunkonƋonna nba lia naagbankoƋa kan nakin doo na, koo ki maa toƆb taanmaata ki lintiri. ³³ SoƋu nba ki u bo tokin baar na, u saa ŋmat tokin li soƋue ki kun, ki poŋ kan koo doo ni kaawa. Min Yennu-e pak na. ³⁴ N saa koƋn doo na paak, ki saa tekirir, kimaan n tiŋŋ baakir paak, nan moƆsonn nba ki n senn ki tur n toontunno Defid na paak.’ ”

³⁵ Li daar nyioƆ ki Yennu malaka saan Asiria jab kaan na ni, ki saa kpai kunkonƋonna tusaa

kobik nan piinniin nan ɲanɲmu. Li tan yent sanyɔk, ki bi dɔɔ kpowa. ³⁶ Ki Asiria kpanbar Senakerib chiar saan Ninefe. ³⁷ Dasiar ki u tan jiantir u tingbann Nisrok, li jiantu diiuk ni, ki u bonjai banlee nba tee Adra-melek nan Sareser na jii bi takoobii ki kpiiu, ɲaan chiar saan Ararat tij ni. Ki u bonjaleek, wunba sann tee Esar-hadonn na gaar u naan.

20

*Ki jiin Hesehia baatuk nan u paaku po
(Aisaya 38.1-8, 21-22; 2 Barkperii 32.24-26)*

¹ Yoo na ni ki kpanbar Hesehia dɔɔ nan baatuk, ki ki fɔk nan kuun. Ki Amos bija Aisaya, wunba tee Yennu sɔkinii na saan a wun lau, ki yetɔ a, “Yennu piaka nan li tee fan ɲmakit bont kur fanue, kimaan a kan paaki. Teent siir nan kuun.”

² Ki Hesehia ɲmant u numm ki tor dikpinn, ɲaan miar Yennu a, ³ “Yennu, tiat nan n waa a fanu nan baakir, ki yiab yoo kur a man tun linba ki a loon.” Li yoo na ki Hesehia piin ki mɔ nan parbiir.

⁴ Ki Aisaya yaat kpanbar na boor, nan waa tan gaar kpanbar ɲaasinsuuk ni dindouɲ na, ⁵ ki Yennu pako a wun ɲmat Hesehia, wunba dia ɲɔɔ Yennu niib na boor, ki pako a, “Min Yennu nba tee a yeeja Defid Yennu na gbat a miaru, ki bia la a ninnyuut nawa. N saa tura laafia, ki daa ɲantaa ni a saa saan Yenjiantu ɲasaakak ni. ⁶ N saa te ki a manfoor n fɔkit ki pukin bina piik nan ɲanɲmu. N saa tinn fin nan

Jerusalem doo na, Asiria kpanbar nuu ni. N saa kɔn doo na paak, kimaan n tiɔŋ baakir, nan mɔsonn nba ki n senn tur n toontunnɔ Defid na paak.”

⁷ Ki Aisaya pak kpanbar ŋaatoontunna na a bin jii kinkana ki nann ki pɔr u fiɔk na, ki u saa la laafia. ⁸ Ki kpanbar Hesehia boi a, “Lanne sii tee nyinn ki wann nan Yennu saa turin laafia, ki daa ŋantaa ni n saa saan Yenjiantu ŋasaakak ni?”

⁹ Ki Aisaya jiin a, “Yennu saa tura nyinn ki lin wann nan u saa dia u mɔsonn. Tɔn, a loon ki taanmaata yunyuy n saan tɔonn piik koo ki ŋmat poor piike?”

¹⁰ Ki Hesehia jiin a, “Li ki paar nan taanmaata yunyuy n saan tɔonn piiki, ŋaant lin ŋmat poor piik.”

¹¹ Ki Aisaya miar Yennu, ki u te ki taanmaata nba ki Ahas ŋmaa na yunyuy ŋmat poor piik.

*Ki jiin toonii nba nyii Babilonn na po
(Aisaya 39.1-8)*

¹² Li sakir ni ki Babilonn kpanbar Merodak Baladann, wunba tee Baladann bija na, gbat nan Hesehia kaa laafia, ki u turo gbouy nan piinii. ¹³ Hesehia din gaar toonii na, ki wannib u mɔkint, nan likirii nan salima nan bonnunubit nan tulaarii, nan u jatiat kur, siar din ki biar u bonbibekit diit ni, koo u yent ni, ki u ki wannibi. ¹⁴ Ki Yennu sokinii Aisaya baar u boor ki boio a, “Jab na nyii lee, ki bi pak bee ki turani?”

Ki Hesehia jiin a, “Bi nyii Babilonn-ewa.”

¹⁵ Ki Aisaya boio a, “Bi la bee fin kpanbar ŋaak na ni?”

Ki Hesehia yet a “Bi la bont kura. Siar ki tenn bonbibekit diit na ni ki n ki wannibi.”

¹⁶ Ki Aisaya pak kpanbar na a, “Yennu piak ¹⁷ nan yoo baat ki linba be a ŋaak na ni, linba ki a yeejamm din bɔr ki tan tuu dinna, Babilonn jab tan saa jiir ki kun nann. Siar tan kan biar.

¹⁸ Bi tan saa jii a tiɔŋ yaaboona na siab ki saan namm Babilonn, ki bi tan sii tee jatɔka, Babilonn kpanbar ŋaak.”

¹⁹ Hesehia din bann maan maŋ paak, ki mi nan parmaasir nan manu sii be yoo nba ki u be u manfoor ni na, ŋanne ki u jiin a, “Maan nba ki Yennu paka ki a wannin na ŋan.”

*Ki jiin Hesehia naan joontu po
(2 Barkperii 32.32-33)*

²⁰ Linba kur pukin ki kpanbar Hesehia din tun, u par toona, nan waa din bir nyunbuur ki bia bir nyunɔɔnu ki kɔɔn doo na ni, li kur sɔb be Juda kpanbara barkperii gbant ni.

²¹ Hesehia din kpo, ki u bija Manase gaar u naan.

21

*Ki jiin Juda kpanbar Manase po
(2 Barkperii 33.1-20)*

¹ Manase din mɔk bina piik nan ŋanlee-e ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piingmu nan ŋanŋmu. U naa sanne din tee Hefsiba. ² Manase din wei niib nba ki Yennu ber nyinnib tiŋ maŋ ni ŋaan ki u niib kar na toonbilankante, ki tun biir Yennu. ³ U din

ɲamm maa tingbana jiantboa nba ki u baa Hesehia din bet na; u din maa tingbann Baal maruɲ binbinta, ki kpeer chicherpook Asera ninnauɲ, nan Israel kpanbar Ahab nba din tun na. Manase bia din jiantir ɲmaabirae. ⁴ U din maa tingbana maruɲ binbintae, Yenjiantu ɲasaakak ni, siaminba ki Yennu wann nan bii jiantiro na. ⁵ Yenjiantu ɲasaakak dindont ɲanlee na ni, u din maa ɲmaabira jiantu binbintae. ⁶ U din kp̄ii u bija ki li tee mujoonu maruɲ. U din waa tanbiinp̄oorii nan nyokdamm, ki saa jabaabunu nan kp̄inkpaarii damm boa. U din biir Yennu bonchiann ki donn u wutoor. ⁷ U din senn chicherpook Asera ninnauɲ, Yenjiantu ɲasaakak ni, siaminba ki Yennu pak ki tur Defid nan u bija Solomonn a, “Jerusalem, jiantu ɲasaakak na nie, ki n gann Israel booru piik nan ɲanlee na yentnba ni, ki li tee n jiantu boor. ⁸ Li-i tee Israel teeb na saa sak n maan, ki dia n sennii kur nba ki n toontunno Moses turib na, n bo kan te ki siab n berib ki nyinnib tiɲ nba ki n tur bi yeejamm na ni.” ⁹ ɲaan Juda teeb na din ki sak Yennu m̄ob, ki Manase bia te ki bi tun toonbiit nba gar niib nba ki Yennu din ber nyinnib ɲaan te ki u niib k̄oo na yar.

¹⁰ Yennu din te ki u sokiniinba pak niib na a, ¹¹ “Kpanbar Manase tun bonbilankanta, ki li gar Keenann teeb nba din tun linba nawa, ki jiant yenbis ki k̄oon Juda teeb biit ni. ¹² Li paak, min Israel teeb Yomdaano Yennu saa baar nan biak Jerusalem nan Juda paak, ki wunba kur gbat li po saa w̄ob nii. ¹³ N saa dat Jerusalem teeb tuba nan maa dat Samaria teeb tuba na, nan maa bia dat Israel kpanbar Ahab

nan u yaabona tuba na. N saa piar Jerusalem niib nan baa tuu sokir saanman ki fiar chibin nae. ¹⁴ N saa yê t niib nba tinn na, ki jiiib kubin bi datai nuu ni, ki bin nyannib ki yent bi tinj. ¹⁵ N saa tun linba na ki tur n niib kimaan bi tun biirin, ki donn n wutoor, yoo nba ki bi yeejamm din nyii Ijpt nawa ki tan tuu motana.”

¹⁶ Manase din kpîi niib bonchiann, binba ki mok biit, ki Jerusalem sonii ji tan puub nan son. U din tun nna ki pukin waa koon Juda teeb yenbis jiantu ni, ki te ki bi tun biir Yennu.

¹⁷ Manase nba din tun linba, ki pukin u biit nba ki u tun na po, li sob be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ¹⁸ Manase din kpo, ki bi piiu naan kpabik nba tee Usa yar na, ki u bija Amonn gaar u naan.

*Ki jiiin Juda kpanbar Amonn po
(2 Barkperii 33.21-25)*

¹⁹ Amonn din mok bina piinlee nan ŋanlee-e ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina ŋanlee. U naae din tee Mesulemef, ki tee Harus bipoo, ki nyii Jotba doo ni. ²⁰ U din tun biir Yennu nan u baa Manase nae. ²¹ U din gaar u baa marimae, ki jiantir yenbis nba ki u baa din jiantir na. ²² U din yê t u yeejamm Yomdaano Yennu nae, ki bia yê t u sennii.

²³ Amonn saakab din lor biit ki jiiin u po, ki kpîiu naan ŋaak na ni. ²⁴ Juda niib na din kpîi u nikpiirit na kure, ŋaan jii u bija Josaya ki dinno naan.

²⁵ Linba kur ki Amonn tun, li sob be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ²⁶ Bi din pii

Amonn, Usa kpabik nie, ki u bija Josaya gaar u naan.

22

*Ki jiin Juda kpanbar Josaya po
(2 Barkperii 34.1-2)*

¹ Josaya din mɔk bina ɲanniime ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piintaa nan yenn. U naa sanne din tee Jedida, ki u tee Adaya bipoo, ki nyii Boskaf doo ni. ² Josaya din tuun linba ɲan Yennu boor. U din waa u yeeja kpanbar Defid binbeɲ, ki saak Yennu sennii fanu fanu.

*Ki jiin sennu gbouɲ na lanu po
(2 Barkperii 34.8-28)*

³ Kpanbar Josaya naan bina piik nan ɲanniin niɲe ki u tun u ɲaagbansɔbirɔ Safann, wunba tee Asalia bija, ɲaan tee Mesulam yaaboonn na, Yenjiantu ɲasaakak ni nan mɔmaan na a: ⁴ “Saant mannteeb yudaano Hilkia boor, ki saa di labaar ki jiin likirii nba ki mannteeb nba be toonn ni gaan niib boor, Yenjiantu ɲasaakak tammɔb boor na po. ⁵ A pako ki wun jii likirii maɲ ki tur binba gorii Yenjiantu ɲasaakak ɲammu paak toona na. Li tee bin pa ⁶ kanpintanba nan maara nan serteeb nae, ki bia daa taabii nan tana nba ki bi saa jii ɲamm ɲaak na. ⁷ Jab nba gorii toonn maɲ paak na tee nimɔmme. Li paak, li ki kpaal talas ki bin te bin wann baa jii likirii na ki tun nann toonn biaɲinba.”

⁸ Safann din saan nan kpanbar mɔmaan na ki tur Hilkia. Ki Hilkia betɔ nan u la Yennu sennu

gbouŋ na, Yenjiantu ŋasaakak na ni. Hilkia din jii gbouŋ na ki tur Safann, ki u karin. ⁹ Li poorpo ki u ŋmat kpanbar na boor ki yetɔ a, “A toontunna jii likirii nba be Yenjiantu ŋasaakak ni na ki tur binba gorii li ŋammu toona paak nawa,” ¹⁰ ki bia yet a, “Hilkia turin gbouŋ, ki n dia nna,” ŋaan karin gbouŋ maŋ ki wann kpanbar na.

¹¹ Kpanbar na nba gbat gbouŋ na mɔmaan, ki u yan put, ki u pat u tiat, ¹² ŋaan jii mɔmaan na ki tur manntɔɔ Hilkia nan Safann bija Ahikam nan Mikaya bija Akbor, nan Safann, wunba tee naan gbansɔbiriɔ, nan Asaya, wunba tee kpanbar ŋaasaakɔɔ a: ¹³ “Saant man ki pak nan Yennu, n paak nan Juda teeb kur paak, ki jiin gbouŋ na tumiiu po. Yennu wutoor doo ti paake, kimaan ti yeejamm din ki tun linba ki gbouŋ na want na.”

¹⁴ Ki Hilkia nan Ahikam nan Akbor nan Safann nan Asaya saan a bin la poo nba ki u sann tee Hulda, ki u tee Yennu sɔkinii, ki kɔɔ Jerusalem bɔk-paann po na. (U sɔrɔ din tee Salum, ki tee Tikfa bija, ŋaan tee Harhas yaaboonn. U sɔrɔ maŋe din gorii Yenjiantu ŋasaakak ni liant paak.) Bi din wann poo na linba tun, ¹⁵ ki u yetib a bin ŋmat ki saa pak kpanbar na ¹⁶ mɔmaan nba nyii Yennu boor na a: “N yaa n dat Jerusalem nan li niib kur tubae, nan laa sɔb sennu gbouŋ ni bianjinba ki kpanbar karin na. ¹⁷ Bi yêtime, ŋaan mann maruŋ ki teen tingbana, ki donn n wutoor nan linba ki bi tun kur. N wutoor doo Jerusalem paaka, ki kan maaki. ¹⁸ Kpanbar na tiɔŋ ŋarin,

min Israel teeb Yomdaano Yennu yeenɔ a: A gbiint linba sɔb gbouŋ na ni, ¹⁹ ki lebit, ki mɔ kɔɔ biit maŋ paak, ki sikin a mɔŋ n boor, ki pat a tiat ŋaan bui, yoo nba ki a gbat maa lor man dat Jerusalem nan li niib tuba biaŋinba na. N saa teenir boor nba sii mɔk yanputuko, ki nisaarii saa jii boor maŋ sann ki teen mɔtont. Ŋaan fin ŋarin, n gbat a miaruwa, ²⁰ ki tubdatu nba ki n saa baar nann Jerusalem paak na kan baar mɔtana. A saa kpoewa ki lin tan baar. N saa te ki fan tan kpo nan parmaasire.”

Ki jab na jii mɔmaan na ki ŋmat nann kpanbar Josaya boor.

23

Biaŋinba ki Josaya biir tingbann jiantu boa (2 Barkperii 34.3-7, 29-33)

¹ Kpanbar Josaya din tun yiin Jerusalem nan Juda saakab kur, ² nan mannteeb, nan Yennu sɔkiniinba, nan niib nba be kur, li paarib nan tarii, ki bi saan Yenjiantu ŋasaakak ni. Kpanbar maŋ din karin gbouŋ nba ki bi lar Yenjiantu ŋasaakak ni na mɔmaan kur, niib na kur numm ni. ³ U din set naan tootir boore, ŋaan senn mɔsonn ki tur Yennu nan u saa sak Yennu mɔb, ki dia u sennu nan u wannu na, nan u par nan u seek kur, ki saa tun linba ki mɔlor na wann, nan laa sɔb gbouŋ maŋ ni na. Ki niib na kur senn mɔsonn nan bi saa dia mɔlor na.

⁴ Ki Josaya yet mannteeb yudaano Hilkia, nan mannteeb nba waa u paak, nan guuteeb nba be toonn ni, Yennu ŋasaakak tammɔb

boor na, a bin nyinn tingbann Baal jiantu bona, nan chicherpook Asera jiantu bona, nan ŋmaabira jiantu bona nba be Yenjiantu ŋasaakak ni na. Kpanbar na din joo bona maŋ kure doo na nanyer po, ki li kpia nan Kidronn baauk, ki jii li tanpent ki saan nann Betel. ⁵ U din ber mannteeb nba ki Juda kpanbara kaanib ki bi mann maruŋ tingbann binbinta paak, Juda doi ni, nan boa nba kpia Jerusalem nae, ŋamme tee mannteeb nba kur mann maruŋ ki teen tingbann Baal, nan yonnu nan ŋmaarik nan ŋmaajara nan ŋmaabira. ⁶ U din jii chicherpook Asera ninnauŋ Yenjiantu ŋasaakak na ni, ki nyii nann doo kpiŋ ki saa joor muu Kidronn kpenu baauk ni, ki nann li tanpent ki li baŋ dɔk dɔk, ki u jiir ki yatir kaat ni. ⁷ U din yeer didɔtuk nba be Yenjiantu ŋasaakak ni, ki tingbann jiantu bonchonchona be leŋ na. (Leŋe ki poob din luu tiat nba ki bi lia ki jiantir chicherpook Asera na.) ⁸ U din jii mannteeb nba tuu be Juda doi ni na ki baar namm Jerusalem, ki biir digbann na munn po binbinta nba ki niib na din tuu mann maruŋ li paak na. U bia din yeer binbinta nba ki bi maa ki tur narinbiit, ki li kpia tammɔb nba ki Joosua, wunba tee doo yudaano na din maa, ki li be gaŋ po na, li-i tee ki a koo doo na ni. ⁹ U din ki sak ki mannteeb maŋ ji tuun toonn Yennu ŋasaakak ni, ŋaan bi din mok yaak ki saa di boroboro nba kaa datiŋ, ki tee mannteeb yar na.

¹⁰ Kpanbar Josaya bia din biir tingbann jiantu boor nba be Hinom baauk ni, ki bi yir

Tofef na, a soo daa fit kpi u bija koo u bipoo ki li tee mujoonu piinii ki teen tingbann Molek. ¹¹ U bia din nyinn taanii nba ki Juda kpanbara jii tur, ki li tee yonpeeuj jiantu taanii na, ki joo torit nba ki bi dia jiantir na. (Linba na din be Yenjiantu nasaakak dindouj na nie, ki kpia tammob, ki bia ki fok nan Natann Melek nba tee saakoo na diiuk.) ¹² Kpanbar Josaya din bet binbinta nba ki Juda kpanbara maa kpanbar naayur paak, ki li be kpanbar Ahas diiuk yur paak* na, ki kpab nan kpanbar Manase nba maa binbinta nba ki li be Yenjiantu nasaakak dindont nanlee ni na. U din yeer binbinta na ki lur Kidronn baauk ni. ¹³ Josaya din biir tingbana binbinta nba ki kpanbar Solomonn maa, ki li be Jerusalem yondo po, naan tee Olif tiinii kunkonn diitu po na. Li din tee tingbanbiit na jiantu yare. Namme tee Sidonn tingbanpook Astarte, nan Moab teeb tingbann Kemos, nan Amonn teeb tingbann Molek. ¹⁴ Kpanbar Josaya din fukit tanchaaka na ki yeerir, ki choo choo chicherpook Asera ninnant na ki lu, ki jii nisaarii kpaba ki gbeen laa tuu see siaminba na. ¹⁵ Ijoo Josaya bia din biir Nebat bija Jeroboam nba din maa tingbann jiantu boor nba Betel doo na. Jeroboam man din koon Israel teeb biit ni. Josaya din biir tingbann maruj binbintir na, ki yeer li tana na buri buri, ki nannir yon, ki bia joo chicherpook Asera ninnauj na muu. ¹⁶ Li poorpo ki u jiant ki la kaat kunkonn paak, ki te ki bi nyinn kpaba kaat man ni, ki joor muu tingbann na

* **23:12** 23.12 Bi diit yura paak, bi din tuu sere.

maruṅ binbintir paak. U din teen nnae ki biir tingbann binbintir na, nan bianṅinba ki Yennu sokinii din wann, yoo nba ki kpanbar Jeroboam din see ki kpia binbintir maṅ, jaamm yoo na. Kpanbar Josaya din ḡmant ki la Yennu sokinii nba din bunt maan maṅ na kaauk, ¹⁷ ki boi a, “Ṃmee kaauko na?”

Ki Betel teeb na jiin a, “Sokinii nba din nyii Juda ki bunt linba kur ki a tun ki tur binbintir na na kaauko.”

¹⁸ Ki Josaya yet a, “Nyikin ki lii tee nna, soo daa nyint u kpaba.”

Bi din ki nyinn u kpaba, ki bia ki nyinn Yennu sokinii nba din nyii Samaria na kpaba.

¹⁹ Israel doi kur po, Josaya din biir tingbann jiantu boa na kure, linba ki Israel kpanbara din maa ki li donn Yennu wutoor na. U din biir binbinta maṅ nan waa biir Betel binbinta nae. ²⁰ U din kp̄ii tingbann mannteeb na kur, binbinta nba ki bi tuu mann maruṅ na paake, ki joo nisaarii kpaba binbinta maṅ paak. Li poorpo ki u ḡmat Jerusalem.

*Bianṅinba ki Josaya dii yukitgar tiaru jaamm
(2 Barkperii 35.1-19)*

²¹ Kpanbar Josaya din wann niib na a bin di yukitgar tiaru jaamm na ki baak bi Yomdaano Yennu, nan laa sob molor gbouṅ ni na. ²² Israel kpanbara koo Juda kpanbara ki mi dii yukitgar† tiaru jaamm na booru, laa nyii yoo nba ki barbuura din dia doo nawa. ²³ Josaya naan

† **23:22** 23.22 Yennu malaka din kp̄ii Ijpt teeb bijakpera, ṅaan nyik Israel yab. (Nyinu 12.29)

bina piik nan ḡanniin nie, ki bi dii yukitgar tiaru jaamm na, Jerusalem doo ni.

Ki jiin bonlia nba ki Josaya lebit po

²⁴ Kpanbar Josaya nba din loon waa saa teen biaḡinba ki niib n dia sennu nba be gbouḡ nba ki mannteeb yudaano Hilkia la Yen-jiantu ḡasaakak ni na, ki u boon jabaabuura nan kpinkpaarii damm nan ḡaak yenbis nan tingbana nan yenbis jiantbona kur, Jerusalem nan Juda dolia ni. ²⁵ Kpanbar soḡ din ki mi kar ki wei Yennu nan u par kur nan u seek kur nan u paḡ kur, nan Josaya na. U din saak Moses sennii kur. Li poorpo, kpanbar soḡ din kaa ki tee nan ḡoḡ na.

²⁶ Ḥaan Yennu wutochiḡḡ poḡ din doo Juda paak, ki daa ki maak, kimaan kpanbar Manase nba din tun linba na paak. ²⁷ Yennu din yet a, “N saa tun ki tur Juda nan maa din tun biaḡinba ki tur Israel nae. N saa ber Juda niib n boor, ki saa yēt Jerusalem doo nba ki n din gann na, nan jiantu ḡasaakak nba ki n yet a bii jiantirin leḡ na.”

*Ki jiin Josaya naan joontu po
(2 Barkperii 35.20–36.1)*

²⁸ Linba kur ki kpanbar Josaya din tun pukin, li soḡ be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ²⁹ Yoo nba ki Josaya din tee kpanbar na, Ijpt kpanbar Neko din jii u kunkonkonna, ki bi saan Yufrates mokir boor a bin somm Asiria kpanbar. Kpanbar Josaya din yabir a wun ḡoor Ijpt kunkonkonna na Megido, ḡaan ki bi kpiiu tob na ni. ³⁰ U saakab din kpeen u gbanant

toruk ni, ki kun nann Jerusalem, ki saa piiu kpanbara kaat ni.

Juda teeb na din gann Josaya bija Joahas-e ki dinno naan.

*Ki jiin Juda kpanbar Joahas po
(2 Barkperii 36.2-4)*

³¹ Joahas din mok bina piinlee nan ntantaae ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem nmaarii ntantaa. U naa sanne din tee Hamutal, ki u tee Jeremaya bipoo, ki nyii Libna. ³² Joahas din wei u yeejamm taatoke ki tun biir Yennu. ³³ U naan din gbenn, yoo nba ki Ijpt kpanbar Neko teeno yommik, Ribla doo, Hamaf tiŋ ni, ki te ki Juda teeb pa salimpeena tusaa ntantaa nan kobii ntanna, nan salimmankuna piintaa nan ntanna, ki li tee jiŋ nae. ³⁴ Kpanbar Neko din dinn Josaya bija Eliakim-e Juda naan, ki u gaar u baa Josaya, ki Neko lebit Eliakim sann ki li tee Jehoyakim. Kpanbar Neko din jii Joahas ki saan nana Ijpt, ki u saa kpo leŋ.

*Ki jiin Juda kpanbar Jehoyakim po
(2 Barkperii 36.5-8)*

³⁵ Kpanbar Jehoyakim din gaar niib na lampo ki jaŋ nan bi mokint nba tee bianinba, a bin fit la likirii ki pa naan jiŋ nba ki Ijpt kpanbar jiarib na.

³⁶ Jehoyakim din mok bina piinlee nan ntantaae ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piik nan yenn. U naa sann din tee Sebida, ki u tee Pedaya bipoo ki nyii Ruma doo ni. ³⁷ Jehoyakim din wei u yeejamm taaboote ki tun biir Yennu.

24

¹ Yoo nba ki Jehoyakim din tee kpanbar na, ki Babilonn kpanbar Nebukanesar lek Juda, ki mia Jehoyakim, ki u teenɔ jioŋ ki saa tuu bina ŋantaa, ŋaan li poorpo ki u ji yêt wun turo jioŋ.

² Ki Yennu te ki kunkonkonna bonchiann nyii Babilonn nan Siria nan Moab nan Amonn, a bin kon nan Jehoyakim ki biir Juda tiŋ, nan ŋoo Yennu nba din te ki u toontunna nba tee sokiniinba pak na. ³ Yennu-e din te ki linba na tun, a wun ber Juda niib na u boor, kimaan kpanbar Manase nba din tun ki biiro na paak, ⁴ mantik nan waa din kp̄ii nikaat nba na, Yennu din ki fit nyik chab Manase li paaki.

⁵ Linba ki kpanbar Jehoyakim din tun, li sob be Juda kpanbara barkperii gbant ni.

⁶ Jehoyakim din kpo, ki u bija Jehoyachinn gaar u naan.

⁷ Ijpt kpanbar nan u kunkonkonna ji din ki ban kon konni, kimaan Babilonn kpanbare ji din dia yent nba tuu tee Ijpt kpanbar yar, ki nyii Yufrates m̄okir ki saa tuu Ijpt gaŋ po kpaar na.

*Ki jiin Juda kpanbar Jehoyachinn po
(2 Barkperii 36.9-10)*

⁸ Jehoyachinn din m̄ok bina piik nan ŋanniime ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem ŋmaarii ŋantaa. U naa sanne din tee Nehusta, ki u tee El-natann bipoo, ki nyii Jerusalem.

⁹ Jehoyachinn din wei u baa marima ki tun biir Yennu.

¹⁰ U naan sakir niŋe ki Babilonn kunkonkonna nba ki kpanbar Nebukanesar

kunkonkonna saakab din nmakitirib na baar, ki n̄aa lint Jerusalem. ¹¹ Li leku niñe, ki Nebukanesar tiõñ din baar Jerusalem, ¹² ki kpanbar Jehoyachinn nan u naa nan u waas nan u saakab nan u nijaana kur jii bi mõñ ki chab Babilonn jab na. Nebukanesar naan bina n̄anniin nie ki u soor kpanbar Jehoyachinn, ¹³ ki jii m̄okint nba be Yenjiantu n̄asaakak ni, nan linba be kpanbar n̄aak ni kur, ki saan namm Babilonn. Nan Yennu nba din pak na, Nebukanesar din jii salima bona nba ki kpanbar Solomonn din k̄oon Yenjiantu diiuk ni ki bi dia tuun toona na kure. ¹⁴ Nebukanesar din soor Jerusalem niib nae ki teemm yommii, n̄amme tee kpanbar na nijaana kur nan t̄ondamm na, ki bi tee tusaa piik, ki kpab nan binba mi nuu toona na, nan binba kur saauk kur, n̄aan nyik binba kan fit teen siar na k̄oo Juda tiñ ni.

¹⁵ Nebukanesar din soor Jehoyachinn ki teeno yommik, ki kpab u naa nan u n̄aapoob nan u saakab nan Juda t̄ondamm kur, ki saan namm Babilonn. ¹⁶ Nebukanesar din jii nijaana na kure ki saan namm Babilonn; bi kur din tee tusaa n̄anlore; nan binba mi toona, nan binba kur saauk mun tusir, ki bi kur na tee pandamm nba saa fit saan tob.

¹⁷ Nebukanesar din dinn Jehoyachinn baa naa bik Matania-e Juda naan, ki lebit u sann, ki purõ Sedekaya.

*Ki jiin Juda kpanbar Sedekaya po
(2 Barkperii 36.11-12; Jeremaya 52.1-3a)*

18 Sedekaya din mək bina piinlee nan yenne ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piik nan yenn. U naa sanne din tee Hamutal, ki tee Jeremaya bipoo, ki u nyii Libna. 19 Kpanbar Sedekaya din tun ki biir Yennu nan Jehoyakim nba din tun na. 20 Yennu wutoor din doo Jerusalem teeb nan Juda teeb paak bonchiann, ki u din berib u boor ni.

25

Ki jiin Jerusalem baak po

(2 Barkperii 36.13-21; Jeremaya 52.3b-11)

1 Kpanbar Sedekaya din yêt Babilonn kpanbar Nebukanesar weiu, ki Nebukanesar baar nan kunkonkonna, ki wor Jerusalem, Sedekaya naan bina nyania ni, li nmaarii piik, dapiik daar. Bi din teen bi kaan doo na nanyer poe, ki maa taanmaata ki lint doo na, 2 ki naa loonir ki saa tuu Sedekaya naan bina piik nan yenn ni. 3 Binn man ni, nmaarii nanna ni, daa nyania daar, ki soo kon din be bonchiann, ki niib ki laat jeet ki di na. 4 Ki kunkonkonna na yeer doo na joonjot. Babilonn kunkonkonna na nba lek loon doo man na, nnaan ki Sedekaya kunkonkonna na kur chiar ki nyii nyiook. Bi din tokin naan kpabik na poe, ki yaat ki tokin doo tammob nba ki joonjot nanlee na che leer na, ki chiar tokin Joodann məkir baauk po. 5 Nnaan Babilonn kunkonkonna na din wei ber kpanbar Sedekaya, ki saa sooro paanu nba kpia Jeriko na ni, ki u kunkonkonna na chiar nnaan nyiko. 6 Bi din jii kpanbar Sedekaya ki saan nana Nebukanesar boor, Ribla doo ni;

ki Nebukanesar bu u buut leŋ. ⁷ Sedekaya numm niŋe ki bi din kp̄ii u bonjai. Li poorpo ki Nebukanesar te ki bi kp̄akir Sedekaya ninbina, ki baanɔ bant, ki saan nanɔ Babilonn.

*Ki jiin Yenjiantu ŋasaakak biiru po
(Jeremaya 52.12-23)*

⁸ Babilonn kpanbar Nebukanesar naan bina piik nan ŋanyia ni, li ŋmaarii ŋanŋmu daa ŋanlore daare, ki Nebusaradann, wunba tee kpanbar na ŋmakit-tɔɔ, ki bia tee kunkɔnkɔnna ŋmakit-tɔɔ na din kɔɔ Jerusalem. ⁹ U din joo Yenjiantu ŋasaakak na muu, nan kpanbar ŋaak nan Jerusalem nijaana kur ŋei. ¹⁰ Ki u kunkɔnkɔnna bet doo na joonjot. ¹¹ Li poorpo ki Nebusaradann soor niib nba biar doo na ni, nan nuu toontunna, nan binba jii bi mɔŋ ki tur Babilonn kunkɔnkɔnna na kur, ki saan namm Babilonn, ¹² ŋaan nyik nandamm nba ki mɔk faar na Juda, ki te ki bi gorii daan tiinii ki tuun kpaab toona.

¹³ Babilonn jab na din yeer kutmɔnt toota nan torit nba be Yenjiantu ŋasaakak ni na, ki kpab nan kutmɔnt nyunbuuk na, ki jii kutmɔnt maŋ ki saan nann Babilonn. ¹⁴ Bi bia din yaat nan sofira nan tanpent sipiat nba ki bi tuu dia ŋamii maruŋ binbintir nae, nan baa dia linba ki ŋamii fita na, nan baa dia senii nba ki tekint maruŋ bonkobit sɔn na, nan baa tee bonnunubit senii nba ni ki jokit na, nan kutmɔnt bona nba kur ki bi dia ki tuun Yenjiantu ŋasaakak ni toona. ¹⁵ Bi din jii linba kur tee salimpeena koo salimmona bont ki kpab nan senbis nan sipiat nba ki bi mɔi muu

na. ¹⁶ Kutmɔnt bona nba ki kpanbar Solomonn din kur ki teen Yenjiantu ɲasaakak ni na, ki li tee toota ɲanlee, nan torit, nan nyunbuuk na din kpai paak nan bikinuwa. ¹⁷ Toota ɲanlee na din jame. Yenn kur fɔkint sanpaapo din tee taabatii piinlee nan ɲanlore, ki kutmɔnt bont be li yur paak, ki li fɔkint tee taabatii ɲanna nan bonjinn sanpaapo, ki bi faɲir nan kutmɔnt bonluluut nan kutmɔnt bona nba naan loona.

Biaɲinba ki bi soor Juda teeb ki saan namm Babilonn
(Jeremaya 52.24-27)

¹⁸ Kunkɔnkɔnna ɲmakit-tɔɔ Nebusaradann din soor mannteeb yudaano Seraya, nan Se-fania, ki u tee wunba waa Seraya paak, nan tammɔguura bantaa na, ki yaat namm. ¹⁹ U bia din soor wunba ɲmakitir kunkɔnkɔnna na, nan kpanbar kpaanteeb banɲmu nba biar be doo na ni, nan wunba waa paa ɲmakit-tɔɔ na paak ki gorii kunkɔnkɔnna gbant paak na, ki pukin nijaana piinloob doo na ni. ²⁰ Nebusaradann din jii niib na ki saan namm Babilonn kpanbar boore, Ribla doo ni, ²¹ ki li be Hamaf yent ni. Leɲe ki kpanbar na te ki bi kpiib.

Nna bannue ki bi din jii Juda teeb ki yaat namm ki teemm yommii.

Biaɲinba ki Gedalia tee Juda yudaano
(Jeremaya 40.7-9; 41.1-3)

²² Li poorpo ki Babilonn kpanbar Nebukane-sar jii Gedalia, wunba tee Ahikam bija, ɲaan tee Safann yaaboonn na, ki teenɔ Juda yudaano, ki jii binba ki u din ki saan namm

Babilonn na ki teen u nuu ni. ²³ Ki Juda kunkonkonna saakab nan kunkonkonna nba din ki jii bi moɲ chab Nebukanesar na nba gbat linba na, ki bi baar Mispa ki pukin Gedalia po. Ŋamme din tee Netania bija Ismael, nan Karea bija Johanann, nan Tanhumef bija Seraya, ki u nyii Netofa, nan Jesania ki u nyii Maaka. ²⁴ Gedalia din yetib a, “N teeni moɣonn nan i daa tiin Babilonn saakabi. Karin tiɲ na ni man, kii tee Babilonn kpanbar jiamm, ki bont kur saa saan fanu ki turi.”

²⁵ Ŋaan binn maɲ ŋmaarii ŋanlore ni, ki Ismael, wunba tee Netania bija ŋaan tee Elisama yaabonn, ki tee kpanbar nikpiimo na, jii jab piik ki saan Mispa ki saa lek Gedalia ki kpiiu. U bia din kpai Israel jab nan Babilonn jab nba koɔ leɲ na. ²⁶ Li yoo na ki Israel teeb na, paarib nan tarii kur, ki kpab nan kunkonkonna saakab na, din yaat ki saan Ijpt, kimaan bi tiin Babilonn jab na.

Biaɲinba ki bi nyinn Jehoyachinn dansarik ni
(Jeremaya 52.31-34)

²⁷ Binn nba ki Efil Merodak dii Babilonn naan na, u din wann Juda kpanbar Jehoyachinn lomm ki nyinno dansarik ni. Linba na din tun Jehoyachinn dansarik koɣnu bina piintaa nan ŋanlore ni, li ŋmaarii piik nan ŋanlee, dapiinlee nan ŋanlore daare. ²⁸ Efil Merodak din dia Jehoyachinn nan lomm, ki turo baakir nba gar kpanbarlia nba ki bi mun din soorib ki saan namm Babilonn nawa. ²⁹ Jehoyachinn ji din liat u dansarik liant nae ki lia taɲant, ki

bia kar nan kpanbar na ki di jeet daar kur,
u manfoor ni kur. ³⁰ Daar kur bi din teeno u
bonlogae, u manfoor ni kur.

Yennu Gbouŋ Mɔɔr
Bimoba: Yennu Gbouŋ Mɔɔr Bible

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bimoba

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Sep 2022 from source
files dated 11 Jul 2022

00d89ba0-4677-52d9-9bc5-aa3d7c5c966d